

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Do projektu:

Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej

Autor opracowania

mgr Dorota Sowa - Płaska

Dorota Sowa - Płaska

Łódź, wrzesień 2021 r.

SPIS TREŚCI:

1.	INFORMACJE OGÓLNE.....	3
1.1	Uwagi wstępne	3
1.2	Przedmiot i cel opracowania	4
1.3	Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą	5
1.4	Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	5
1.5	Podstawy prawne i materiały wyjściowe.....	6
1.6	Powiązania z innymi dokumentami	7
2.	STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena.....	12
2.1	Charakterystyka istniejącego stanu środowiska.....	12
2.2	Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania	23
2.3	Potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	24
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	24
4.	PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i zabytki	25
4.1	Cele ochrony środowiska i przyrody	25
4.2	Cele ochrony środowiska kulturowego.....	28
4.3	Opis projektowanego zagospodarowania.....	28
4.4	Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych projektu mpzp	33
4.5	Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych dla projektu mpzp oraz sposobów ich uwzględnienia i innych problemów środowiska	36
4.6	Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie planu wynikających z potrzeb ochrony środowiska.....	42
4.7	Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz zdrowie ludzi i zabytki	45
4.8	Możliwość ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko ..	54
4.9	Rozwiązania alternatywne dla projektu planu.....	56
4.10	Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu	57
4.11	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	59
4.12	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	59

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy OOS (Dz. U. z 2021 r., poz. 247)

SPIS RYSUNKÓW

- Rysunek nr 1 – Prognoza oddziaływania na środowisko skala 1:1 000

Data sporządzenia niniejszej wersji Prognozy: 01 marzec 2021 r.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Uwagi wstępne

Zgodnie z obowiązującym polskim prawodawstwem obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego – podstawa prawna art. 46 pkt. 1 ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247) – zwanej dalej ustawą OOS.

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko (dalej Prognoza) do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej jest realizacją obowiązku określonego w art. 51 ust. 1 ustawy OOS, która zgodnie z art. 51 ust. 2 w/w ustawy powinna:

- zawierać:
 - ✓ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
 - ✓ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy;
 - ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - ✓ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
 - ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
 - ✓ oświadczenie autora lub kierującego zespołem o spełnieniu wymogów określonych w art. 74a ust. 2 ustawy OOS, które stanowi załącznik do Prognozy;
 - ✓ datę sporządzenia Prognozy, imię, nazwisko i podpis autora lub kierującego zespołem i członków zespołu autorów;
- określać, analizować i oceniać:
 - ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
 - ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
 - ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*;
 - ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,

- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

- przedstawiać:
 - ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność;
 - ✓ rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralność.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej Prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, tj.:

- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łodzi pismem z dnia 14 października 2020 r., znak: PPIS.ZNS.9022.1.23.2020.704.MP;
- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 21 października 2020 r., znak: WOOŚ.411.282.2020.MGw.

Wytyczne powyższych organów uwzględniają wymagania określone w art. 51 i art. 52 ustawy OOS.

Treść Prognozy została opracowana w dostosowaniu do wyżej wymienionych wymagań, tj. wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, tj. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zmianami) oraz wymagań wyżej wymienionych organów uzgadniających jej zakres i stopień szczegółowości.

Prognoza nie posiada mocy prawnej i nie stanowi przedmiotu uchwały Rady Gminy. Jest dokumentem towarzyszącym, bez którego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może być uchwalony. Stanowi element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanego przez Burmistrza Rzgowa.

1.2 Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (projekt planu) oraz prognoza ich oddziaływania na środowisko, przyrodę, ludzi i zabytki. Dążenie do określenia, czy i w jaki sposób zapisy i ustalenia projektu planu wpłyną na środowisko rozumianego jako *ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami* (art. 3 pkt. 39 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zmianami)).

Głównym celem niniejszej Prognozy jest zaprezentowanie zagrożeń dla środowiska, przyrody, wartości kulturowych i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń analizowanego projektu planu, oraz wskazanie metod zmniejszenia potencjalnych uciążliwości. Ma ona również na celu określenie obecnego stanu środowiska na terenie objętym uchwałą oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Ocenę przewidywanych skutków dla środowiska, jakie mogą wyniknąć z projektowanego przeznaczenia terenu i rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych odniesiono do istniejącego stanu środowiska, jego warunków i predyspozycji użytkowych rozpoznanych w najbardziej aktualnych

dokumentach o tematyce środowiskowej (opracowanie ekofizjograficzne, prognoza oddziaływania na środowisko).

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami projektu planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na środowisko.

Ważnym zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest również informowanie społeczności lokalnej o skutkach wprowadzenia w życie ustaleń planu miejscowego oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu miejscowego.

1.3 Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą

Obszar objęty opracowaniem położony jest w południowo - zachodniej części gminy Rzgów. Swoim zasięgiem obejmuje część miejscowości Czyżeminek położoną w rejonie skrzyżowania drogi gminnej nr 106410E (ulica Jeżynowa), drogi gminnej nr 106409E i drogi gminnej nr 106439E o łącznej powierzchni ok. 20 ha. W/w ciągu komunikacyjne stanowią bezpośrednią granicę odpowiednio od północnego-wschodu i północnego-zachodu zapewniając obsługę komunikacyjną dla analizowanego obszaru.

Granice obszaru opracowania zostały graficznie wyznaczone na rysunku projektu planu w skali 1:1000, będącym integralnym załącznikiem Nr 1 do tekstu uchwały – projektu planu. Pierwotnie zostały one określone i wyznaczone na załączniku do uchwały Nr VIII/77/2019 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej.

Zakres przestrzenny Prognozy w zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych poszerzono poza opisywany teren. Zatem zasięg terenu objętego niniejszą Prognozą to obszar objęty projektem planu oraz tereny sąsiednie, czyli obszary pozostające w zasięgu oddziaływań związanych z realizacją jego ustaleń.

1.4 Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Sporządzenie Prognozy wymaga zastosowania wielu metod analizy i oceny.

Najważniejszym etapem prac jest zbiór dostępnych informacji o terenie. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy OoŚ informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Wykorzystano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska naturalnego i kulturowego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Część informacji została zebrana podczas prac nad pracami projektowymi miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Głównym elementem Prognozy jest analiza zaprojektowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, zapisanych w projekcie planu w formie szczegółowych wskazań, co i gdzie powinno się pojawić/wybudować. Dlatego też podstawową metodą analizy wpływu rozwiązań projektu planu na środowisko jest porównanie w układzie przestrzennym rozmieszczenia zaplanowanych ustaleń z danymi o elementach środowiska. Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej (rozpoznanie stanu środowiska) i porównania go ze stanem przewidywanym, jako skutek realizacji przeanalizowanych ustaleń projektu planu.

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko rozwiązań projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej oraz w przypadku niekorzystnych zmian propozycją ich modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Osiągnęte jest to poprzez:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

1. ocenę skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu planu;
2. sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego przestrzennego zagospodarowania obszaru.

Przeprowadzona analiza oparta jest na założeniach, że stanem odniesienia dla Prognozy są:

- *Opracowanie ekofizjograficzne*, 2012, mgr D. Sowa - Pracownia Planowania Przestrzennego Architekti T. Brzozowska, A. Tomczak Sp. P., Łódź;
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów* (zwane dalej Studium...) przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Rzgowie Nr XXIII/218/2020 z dnia 22 kwietnia 2020 r.;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów* zatwierdzony uchwałą Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku;
- analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej.

W dokumencie *Prognozy oddziaływania na środowisko* zastosowano metodę opisową oraz graficzną, co skutkowało przedstawieniem części tekstowej opracowania (treść Prognozy) oraz części graficznej – rysunek Prognozy wykonany na rysunku projektu planu.

1.5 Podstawy prawne i materiały wyjściowe

Podstawy prawne:

- *zagospodarowanie przestrzenne, prawo budowlane:*
 - ✓ uchwała Nr VIII/77/2019 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej;
 - ✓ ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 293 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r., Nr 164, poz. 1587);
 - ✓ ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065 ze zmianami);
 - ✓ ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 470 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r., poz. 124) zmienione rozporządzeniem z dnia 1 sierpnia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1643);
 - ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713);
- *ochrona środowiska, ochrona przyrody:*
 - ✓ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247);
 - ✓ ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zmianami);
 - ✓ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zmianami);

- ✓ ustawa z 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1862 ze zmianami);
- ✓ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. *w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383);
- ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839);
- ✓ rozporządzenie Ministra Gospodarki z 26 września 2002 r. *w sprawie określenia urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska* (Dz. U. z 2002 r., Nr 173, poz. 1416).
- *powierzchnia ziemi:*
 - ✓ ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 ze zmianami);
- *odpady:*
 - ✓ ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1439);
 - ✓ ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 797 ze zmianami);
- *gospodarka wodno-ściekowa:*
 - ✓ ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *prawo wodne* (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 ze zmianami);
- *powietrze, hałas, pola elektromagnetyczne:*
 - ✓ rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).
 - ✓ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Podstawowe materiały wyjściowe, opracowania:

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów* (zwane dalej Studium...) przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Rzgowie Nr XXIII/218/2020 z dnia 22 kwietnia 2020 roku wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko*;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów* zatwierdzony uchwałą Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku;
- *Opracowanie ekofizjograficzne, 2012*, mgr D. Sowa - Pracownia Planowania Przestrzennego Architektki T. Brzozowska, A. Tomczak Sp. P., Łódź;
- *Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej* w granicach określonych uchwałą Nr VIII/77/2019 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 24 kwietnia 2019 roku.

1.6 Powiązania z innymi dokumentami

Ustalenia projektu planu w największym stopniu wiążą się z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2020 r., poz. 293 ze zmianami) przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów* zaproponowano podział gminy na pięć stref funkcjonalno – przestrzennych pozwalających na wskazanie czytelnych kierunków rozwoju. Poszczególne strefy zostały podzielone na obszary, w których dąży się do jednorodnego pod względem funkcji zagospodarowania terenu.

Teren stanowiący przedmiot opracowania położony jest w zasięgu strefy mieszkaniowej o charakterze wiejskim (głównie zabudowa jednorodzinna i zagrodowa) – obszar 13RMn, dla którego jako funkcję podstawową wyznaczono zabudowę mieszkaniową z usługami towarzyszącymi oraz zabudowę zagrodową wraz z terenami rolniczymi. Obszar badań cechuje dość znaczne zróżnicowanie funkcjonalne wyznaczonych terenów, tj. w jego granicach wyznaczono następujące tereny o funkcji podstawowej:

- zabudowa zagrodowa i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami towarzyszącymi w tym usługi publiczne – dwa tereny wyznaczone pasmowo w północno-zachodniej i we wschodniej części analizowanego terenu oraz jeden teren wyznaczony punktowo w jego części południowo-zachodniej;
- zabudowa usługowa w zakresie usług publicznych tj. administracji, zdrowia, oświaty, sportu i rekreacji itp. – jeden teren w południowo-zachodniej części analizowanego obszaru;
- zabudowa produkcji rolniczej – jeden teren wyznaczony w zachodniej części analizowanego obszaru;
- teren infrastruktury technicznej – stacja wodociągowa i ujęcie wody – jeden teren na południowo-zachodnich krańcach będący adaptacją stanu istniejącego;
- teren nieczynnego cmentarza – centrum analizowanego obszaru, dla ochrony którego została wyznaczona konserwatorska strefa ochrony ekspozycji cmentarza obejmująca niemalże cały obszar badań;
- tereny rolnicze, w tym zabudowa zagrodowa – znacząca powierzchnia analizowanego obszaru prócz pasa wzdłuż północno-zachodniej granicy obszaru badań (tj. drogi gminnej nr 106409E) oraz obszaru we wschodniej jego części.

Jednym z postulatów Studium... jest zapewnienie harmonijnego rozwoju przestrzennego gminy, przy jednoczesnej dbałości o środowisko. Za korzystne wskazuje przede wszystkim takie działania, które zmierzają do stworzenia warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa wzbogacających różnorodność biologiczną i krajobrazową. Ponadto wskazuje potrzebę opracowania koncepcji Gminnego Systemu Przyrodniczego oraz planu rozwoju terenów zielonych.

Studium... wskazuje w gminie Rzgów, a zatem i w granicach opracowania, na konieczność przestrzegania zasad ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powierzchni ziemi (gleb i kopalin), ochrony powietrza, ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem elektroenergetycznym niejonizującym określonych w tym dokumencie, a także na konieczność ochrony przyrody i krajobrazu przy nowych sposobach użytkowania. Ważniejsze wytyczne Studium... do uwzględnienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego to:

- ograniczenie zanieczyszczeń „emisji niskich”;
- preferencje dla szerszego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii;
- przeznaczenie wód o najlepszych parametrach jakościowych dla celów zaopatrzenia ludności w wodę;
- modernizację urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej, w tym między innymi budowę i modernizację sieci wodociągowej, realizację studni awaryjnych;
- stosowanie nowych technologii, wpływających na czystość i ilość odprowadzanych ścieków, w tym między innymi budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki;
- obowiązek kanalizowania obszarów urbanizowanych i odprowadzania ścieków bytowych do lokalnych oczyszczalni;
- obowiązek oczyszczania wód opadowych i roztopowych z nawierzchni utwardzonych (odstojniki, separatory);
- niedopuszczanie do zanieczyszczenia gleb szkodliwymi nawozami.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego. Ustalenia przyjęte w tym dokumencie są jednak wiążące dla organów przy sporządzaniu planów miejscowych. Wymagane jest, aby nie naruszały one ustalonego w Studium... układu komunikacji drogowej i przeznaczenia terenów. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny ze Studium... wtedy, gdy wypełnia określone nakazy i zakazy lub je uszczegóławia. Dlatego dla omawianego terenu przyjęto ustalenia zgodne ze Studium....

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

W *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów*, zatwierdzonym uchwałą Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku, określono zasady mające na celu ochronę środowiska i przyrody oraz kształtowanie ładu przestrzennego w sposób racjonalny i planowy. Dla ochrony czystości powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych ustalono zakaz:

- realizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności mogących powodować emisję zanieczyszczeń o charakterze odorowym;
- przekroczenia dopuszczalnych norm stężeń dla zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego;
- lokalizowania obiektów ogrzewanych z innych źródeł niż ekologicznie czyste;
- wprowadzania zanieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.

Dla ochrony terenów zmeliorowanych ustala obowiązek dokonania przed realizacją zabudowy odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich.

Dla ochrony mieszkańców przed hałasem wyznaczono tereny podlegające ochronie akustycznej, dla których przyjęto klasyfikację zgodnie z przepisami odrębnymi – jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Zakazano lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności mogącej powodować przekroczenie dopuszczalnych norm emisji na terenach podlegających ochronie akustycznej.

Dla ochrony bioróżnorodności ustalono: nakaz maksymalnej ochrony istniejących zadrzewień i maksymalnego nasycenia terenów zielenią, zachowanie w dolinach rzecznych zieleni łąkowej i wprowadzenie w nich zaroślowych i leśnych zbiorowisk łąkowych, ochronę i pielęgnację drzewostanu leśnego.

Dla ochrony bioróżnorodności, w tym szczególnie lasów, ustalono po pierwsze - nakaz ochrony i pielęgnacji drzewostanu oraz zakaz wprowadzania obiektów kubaturowych - zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, pojedynczych drzew, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.

W zakresie ochrony dóbr kultury prawo miejscowe dla nieczynnego ewangelickiego cmentarza ewangelickiego z 2 połowy XIX w. wyznacza strefę ochrony ekspozycji w zasięgu której należy obowiązkowo zachować układ przestrzenny i umożliwić ich odtworzenie oraz nie wolno lokalizować budowlanych obiektów kubaturowych oraz naziemnych i napowietrznych linii infrastruktury technicznej.

Określono przeznaczenie poszczególnych terenów oraz warunki ich zabudowy i zagospodarowania. Wyznaczono zasady obsługi w zakresie układu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej.

Analizowany teren został przeznaczony do urbanizacji jedynie wzdłuż północno-zachodniej granicy obszaru badań – pod zabudowę mieszkaniową zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną; pod produkcję rolniczą oraz pod funkcję ujęcia wody. Pozostała znacząca powierzchnia analizowanego obszaru to tereny o funkcji rolniczej.

Opracowanie ekofizjograficzne wykonane dla gminy i miasta Rzgów zawiera charakterystykę poszczególnych elementów środowiska uwzględniając ich wzajemne powiązania, w tym z otoczeniem. Przedstawia istniejące i projektowane obszary cenne przyrodniczo prawnie chronione. Określa obecny stan środowiska i uwypatnia główne jego źródła uciążliwości i zagrożeń oraz możliwości ograniczania. Ocenia odporność środowiska na degradację i jego zdolności do regeneracji oraz stan ochrony i użytkowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Analizuje zgodność dotychczasowego sposobu zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz ocenę i prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku.

Opracowanie to określa przyrodnicze uwarunkowania dla kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Definiuje ograniczenia dla rozwoju różnych funkcji użytkowych, w tym wynikające z potrzeby ochrony zasobów środowiska lub możliwości uciążliwości i zagrożeń dla środowiska. Dokonuje oceny warunków geologiczno-inżynierskich w obrębie miasta i gminy.

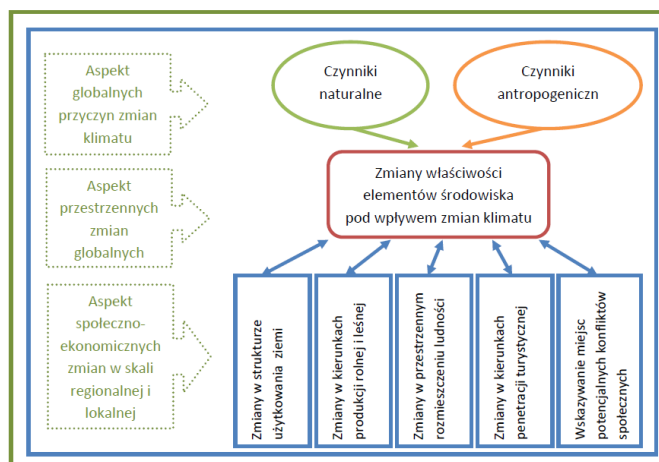
Jako podsumowanie zawiera wytyczne dla opracowywanych studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W celu ochrony i zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska przyszłe opracowania planistyczne powinny uwzględniać wrażliwości środowiska i potrzeby zabezpieczenia jego stanu. Ich realizacja będzie znaczącym krokiem gminy w zakresie realizacji polityki zrównoważonego rozwoju w zakresie gospodarki przestrzennej.

Ustalenia Studium... oraz przyszłych projektów MPZP powinny być kompromisem łączącym ochronę poszczególnych wartości środowiskowo-przyrodniczych wraz z możliwościami zapewniającymi lokalny rozwój gospodarczy.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach, tj.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Należy minimalizować podatność na ryzyko związane z zmianami klimatu, uwzględniając m.in. ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Konieczne jest opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powódzie, susze, fale upałów) - by instytucje publiczne mogły nieść natychmiastową pomoc poszkodowanym oraz konieczne jest wyznaczenie działań, z punktu widzenia ekonomicznego realizowanych jako pierwsze. Należy pierwszoplanowo przeciwdziałać zagrożeniom zdrowia i życia ludzi oraz szkodom o nieodwracalnych skutkach (np. w postaci utraty dóbr kultury, rzadkich ekosystemów).

Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego (rys. 1), które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju. Dlatego też przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań administracji szczebla centralnego, ale także regionalnego i lokalnego.

Rys. 1. Wpływ zmian klimatu na sposób funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego w kontekście przestrzennym

Źródło: Ministerstwo Środowiska, „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020” z perspektywą do roku 2030, 2013, Warszawa (za B. Degórska, M. Degórski, „Klimatyczne aspekty rozwoju miast i urbanizacji przestrzeni”, 2012, IGIPZ PAN, Warszawa)

Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe zawiera m.in. wskazówki dotyczące włączania problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Jednym z jej zadań jest bowiem zarządzanie konfliktami i efektami synergii między zmianami klimatu (łagodzenie i adaptacja), różnorodnością biologiczną i innymi kwestiami

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

środowiskowymi. W SOOŚ należy dokonać wszechstronnej analizy powiązań między łagodzeniem zmian klimatu, adaptacją do nich a także innymi kwestiami środowiskowymi. Jest to szczególnie istotne w przypadku planów zagospodarowania przestrzennego, które w ogólny sposób określają cele dotyczące zmian klimatu.

Powyższy dokument zwraca uwagę, iż uwzględnianie zmian klimatu i różnorodności biologicznej w kontekście strategicznej oceny oddziaływania na środowisko niesie ze sobą liczne wyzwania. Wynika to ze złożoności zagadnień dotyczących zmian klimatu i związanych z nimi związków przyczynowo-skutkowych oraz długofalowego charakteru skutków zmian i ich tendencja do kumulowania się w czasie. Ważny jest też czynnik niepewności, który jest obecny w każdym procesie decyzyjnym.

Poradnik... definiuje przykładowe problemy związane ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną warte uwzględnienia w ramach SOOŚ.

Tabela 1 Przykłady głównych problemów powiązanych ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną koniecznych do uwzględnienia w ramach SOOŚ

Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Różnorodność biologiczna
✓ Zapotrzebowanie na energię w przemyśle i budownictwie	✓ Fale upałów	✓ Degradacja ekosystemów i ich potencjału do dostarczania usług ekosystemów
✓ Emisje gazów cieplarnianych w budownictwie, gospodarce odpadami i z transportu oraz związane z generacją energii	✓ Zarządzanie ryzykiem powodziowym	✓ Utrata siedlisk, ich fragmentacja
✓ Sposób użytkowania gruntów i jego zmiana	✓ Ekstremalne opady	✓ Utrata różnorodności gatunków
✓ Leśnictwo i różnorodność biologiczna	✓ Burze i silne wiatry	✓ Utrata różnorodności genetycznej
✓ Tereny chronione		

Źródło: Ministerstwo Środowiska Departament Zrównoważonego Rozwoju, Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Warszawa, 2015

Akcentuje, iż kluczową odpowiedzią na zmiany klimatu winno być zwiększanie odporności na zmiany klimatu poprzez działania adaptacyjne, czyli działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu i zmienność klimatu takie jak m.in.: specyfikacja materiałów, drenaż, ochronne struktury inżynieryjne, retencja i dystrybucja wód, umocnienia brzegowe, planowanie strategiczne, odpowiednie planowanie przestrzenne, planowanie zagospodarowania terenu, zazielenianie obszarów miejskich.

Jednocześnie dokument ten podkreśla, iż w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko warto uwzględnić nie tylko oddziaływanie planu/programu na klimat i zmiany klimatu, jak również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych na plan/program i jego realizację.

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko spowodowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu, polegającymi m. in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany klimatu należy postrzegać, jako potencjalne ryzyko, które powinno być brane pod uwagę przy projektowaniu i redagowaniu zapisów planu miejscowego.

2. STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena

2.1 Charakterystyka istniejącego stanu środowiska¹

Rzeźba

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (1998) gmina Rzgów położona jest na pograniczu mezoregionów Wzniesienia Łódzkie i Wysoczyzna Bełchatowska należących do makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, podprowincji (regionu) Nizin Środkowopolskich, prowincji – Niż Środkowoeuropejski. Analizowany obszar leży w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Bełchatowska.

Na tle krain wyznaczonych przez Dylikową (1973) gmina Rzgów leży na Wyżynie Łódzkiej będącej częścią Krainy Wielkich Dolin, na pograniczu Równiny Szadkowskiej i Garbu Łódzkiego. Powierzchnię garbu urozmaica ciąg wzgórz wyznaczających położenie czoła lądolodu stadiału Warty. Równina Szadkowska pochyla się łagodnie zarówno w kierunku doliny Warty, jak i ku pradolinie warszawsko-berlińskiej. Pod stosunkowo cienką powłoką gliny morenowej oraz żwirów i piasków glacyfluwialnych spotyka się tu serie iłów warwowych świadczących o tym, że na tym obszarze istniało w przeszłości zastoisko wód lodowcowych.

Powierzchnia obszaru gminy została ukształtowana w młodszym czwartorzędzie. Zgodnie z podziałem obszaru Polski na typy krajobrazu naturalnego (wg J. Kondrackiego) – na całym obszarze gminy dominuje krajobraz staroglacjalny z licznie występującymi cechami rzeźby związanej z akumulacją lodowcową (procesy glacialne) przemodelowanej w warunkach interglacialnych, peryglacialnych i holocenijskich. Decydującą rolę w kształtowaniu rzeźby odegrały warunki peryglacialne w okresie ostatniego zlodowacenia, a szczególnie czynniki denudacyjne, które spowodowały przeobrażenie powierzchni i złączenie form morfologicznych.

Gmina Rzgów ma położenie wysoczyznowe i wznosi się średnio ok. 200 m n.p.m. Cechuje się rzeźbą mało urozmaiconą, monotonna, wręcz niemal płaską – równinną o deniwelacjach rzędu 25 m na długości 2-4,5 km (wysokości ok. 190 m n.p.m.). Bardziej urozmaiconą rzeźbę posiada jedynie wschodnia część gminy z wysokościami na poziomie 210 – 230 m n.p.m. Powierzchnia gminy obniża się generalnie w kierunku zachodnim i północno – zachodnim.

Analizowany obszar generalnie wyniesiony jest ok. 192,5 m n.p.m. z kumulacją w centrum obszaru badań do 195 m n.p.m., gdzie zlokalizowany jest nieczynny cmentarz ewangelicki.

W obszarze gminy dominują dwa podstawowe typy rzeźby: doliny i obniżenia dolinne oraz płaty wysoczyznowe pomiędzy nimi. W wyniku procesów denudacyjnych, eluwialno-organicznych, erozyjnych i erozyjno-akumulacyjnych nastąpiło rozczłonkowanie i różnicowanie morfologiczne i hipsometryczne powierzchni terenu.

Analizowany obszar położony jest w obrębie dwóch form geomorfologicznych:²

- forma pochodzenia lodowcowego - wysoczyzna morenowa płaska – zachodnia i północno – zachodnia część analizowanego obszaru; to obszar płaski, lekko falisty o zdenudowanej powierzchni oraz o wysokości względnej do 2 m i nachyleniu do 2°;
- forma pochodzenia jeziornego – równina rozlewiskowo - jeziorna – wschodnia, północno – wschodnia i południowo-wschodnia część analizowanego obszaru; to forma zajmująca kotlinowate obniżenie na południowo – zachodnich krańcach gminy, w tym sołectwo Czyżeminek; jest to płaska równinna powierzchnia rozcięta przez dzisiejsze strumienie (m.in. Dobrzynekę); wysokość nad poziom cieków podobna jak wysokość tarasów.

Morfologia terenu jest ściśle związana z budową geologiczną utworów przypowierzchniowych.

¹ Opracowano na podstawie *Opracowanie ekofizjograficzne*, 2012 r., Łódź

² Na podstawie Szkicu geomorfologicznego arkusz Pabianice (664) w skali 1:100 000 zawartego w Objaśnieniach do Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000 – arkusz Pabianice (664), Klatkova H., 1987, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa

Budowa geologiczna

Gmina Rzgów położona jest w zasięgu synklinorium szczecińsko – łódzko - miechowskiego, a dokładniej stanowi ona wschodnie skrzydło kredowej niecki łódzkiej (jednostki podrzędnej w stosunku do synklinorium), wypełnionej osadami wapienno-marglistymi oraz piaskowcami wieku górnej kredy.

Podłoże mezozoiczne gminy Rzgów tworzą utwory kredy górnej wykształcone jako: opoki, miejscami z wkładkami margli, krzemieniami; margle, miejscami z krzemieniami; wapień; kreda piszcząca; gezy. Zalegają one bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi w zachodniej części gminy. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez mioceneskie ropy, piaski i mułki oraz miejscami węgle brunatne stanowią bezpośrednie podłoże osadów czwartorzędowych jedynie we wschodniej części gminy. Lokalnie mają postać pokryw zwietrzelinowych.

Słabo urozmaicone utwory wieku górnokredowego oraz utwory trzeciorzędowe stanowią podłoże dla utworów czwartorzędowych. Wykazują one znaczące urozmaicenie i zróżnicowanie zarówno pod względem morfogenetycznym (osady glacialne, peryglacialne, holoceneskie) jak i pod względem miąższości pokrywy. Miąższość osadów czwartorzędowych kształtuje się w granicach 70-90 m w części zachodniej (w tym analizowany obszar), 95-120 m – w części centralnej do 130 m w dnie doliny Neru.

Na terenie gminy brak jest wychodni osadów starszych. Trwałą pokrywą osadów powierzchniowych na terenie gminy tworzą osady czwartorzędowe. Utworami odłaniającymi się na powierzchni analizowanego terenu są:³

- *piaski i żwiry wodnolodowcowe górne* – osady powstałe w wyniku akumulacyjnej działalności wód lodowcowych; charakteryzują się zróżnicowanym składem litologicznym; ich miąższość kształtuje się na poziomie 2 - 10 m; cechuje je dobra infiltracja; zwierciadło wody kształtuje się na głębokości 5 - 10 m – budują podłoże zachodniej i południowo-zachodniej części analizowanego obszaru; posiadają korzystne warunki dla bezpośredniego posadowienia zabudowy;
- *piaski i mułki rozlewiskowo - jeziorne* – osady powstałe w wyniku akumulacji jeziornej, rzecznej i stokowej; wody porowe zalegają na głębokości 0-2 m; cechuje je zróżnicowana infiltracja - budują podłoże wschodniej, północno – wschodniej i południowo-wschodniej części analizowanego obszaru; stwarzają niekorzystne warunki do zabudowy – nie nadają się do bezpośredniego posadowienia zabudowy.

Najistotniejsze w procesie planowania przestrzennego są warunki budowlane podłoża. Na obszarze objętym planem pod względem budowy geologicznej i gruntów badany obszar cechuje się zarówno korzystnymi jak i niekorzystnymi warunkami geologiczno – inżynierskimi dla posadowienia zabudowy. Przydatność dla zabudowy maleje w kierunku wschodnim.

Surowce naturalne

Na terenie opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar gminy Rzgów należy do dwóch zlewni I rzędu, tj. Wisły i Odry. W południowo – wschodniej części gminy (Kalinko, Romanów, Kalino) oraz przez jej południowe krańce przebiega wododział I-go rzędu rozdzielający dorzecza w/w rzek. Ponad 90% powierzchni gminy Rzgów, w tym analizowany obszar, należy do zlewni Warty (dorzecze Odry). Jedynie południowo-wschodnie krańce należą do dorzecza Wisły. Ponadto przebiegają liczne wododziały IV rzędu rozdzielające zlewnię dopływów rzeki Ner.

Powierzchniową sieć hydrograficzną gminy buduje rzeka Ner, prawobrzeżny dopływ Warty, która przez gminę przepływa na długości 11,7 km. Przez południowo-zachodnią część gminy przepływa rzeka Dobrzyńska, która stanowi lewostronny dopływ Neru (uchodzi do niej poza granicą gminy). Obie rzeki na całym swoim biegu w granicach gminy Rzgów przyjmują liczne dopływy.

³ Na podstawie Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000 arkusz Pabianice (664), Klatkowska H., 1984 r., Instytut Geologiczny, Warszawa

Naturalna sieć rzeczna na terenie gminy w bardzo dużym stopniu została poddana działaniom regulacyjnym, co w konsekwencji spowodowało, że obecne stosunki wodne są bardzo przeobrażone. Większość cieków wodnych została uregulowana i pełni rolę rowów melioracyjnych. Nieuregulowany jest jedynie odcinek Neru między stawami rybnymi w Gospodarzu a granicą Łodzi.

Uzupełnieniem sieci rzecznej są zbiorniki wodne, zarówno naturalne jak i sztuczne. Na uwagę zasługuje przede wszystkim zespół zbiorników wodnych w dolinie rzeki Ner w Tadzynie, Hucie Wiskickiej oraz w Gospodarzu. Ponadto w dolinach rzecznych i obniżeniach dolinnych, bardzo licznie występują niewielkie, bezodpływowe oczka wodne.

Na analizowanym obszarze wody powierzchniowe reprezentują zewidencjonowane rowy melioracyjne (R-B6 (R-N9) i R-49/1/1) będące ważnymi odbiornikami wód powierzchniowych płynących oraz przebiegające odpowiednio przez północno-zachodnią część terenu badań i południowo-wschodnie jego krańce. Wody stojące nie występują.

Na terenie gminy Rzgów w myśl przepisów *Prawa Wodnego* zagrożenie powodziowe stwarza Ner. Ze względu na fakt, iż przepływa ona w znacznych odległościach od terenu badań (ok. 2,5 km na północny-wschód) nie stanowi ona dla niego zagrożenia.

Analizowany obszar położony jest w zasięgu zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) – rzecznych *Ner do Dobrzyńki* - Nr JCWP RW600017183229 (dorzecze Odry). Zgodnie z „*Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”⁴ w/w JCWP ostatecznie została zaliczona do naturalnej części wód, a jej stan został oceniony jako zły.

W „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” dla jednolitych części wód powierzchniowych zostały ustalone cele środowiskowe z uwzględnieniem ich aktualnego stanu.⁵ Dla JCWP, w obrębie którego położony jest analizowany obszar ustalono umiarkowany stan / potencjał ekologiczny i chemiczny. Osiągnięcie ich w wyznaczonym czasie jest jednak zagrożone. Dopuszczono możliwość przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych do 2027, bowiem brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy obecnego stanu.⁶

Od 2010 r. na terenie województwa łódzkiego prowadzony jest monitoring Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych. W obrębie JCWP w zasięgu której położony jest analizowany obszar nastąpiła poprawa potencjału ekologicznego ze słabego (lata 2010-2012) na umiarkowany (2013-2016) (punkt pomiarowo - kontrolny poza granicami gminy na terenie miasta Łódź (Łaskowice). Nie mniej jednak ogólny stan JCWP określono jako zły oraz nadal nie spełniała ona wymogów dodatkowych obszarów chronionych⁷. W 2017 r. w/w JCWP nie była badana.⁸

Według regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego (1995) gmina leży w VII regionie hydrogeologicznym zwanym „Łódzkim”, w którego granicach wody podziemne poziomów użytkowych (pierwszy poziom wodonośny) występują w utworach czwartorzędowych i kredowych, lokalnie w paleogeńsko-neogeńskich (trzeciorzędowych).

⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 1967 ze zmianami

⁵ Przy wyznaczaniu celów środowiskowych brano pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego dokonaną na podstawie dostępnych danych monitoringowych z lat 2010-2012

⁶ Na podstawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*. Wprawdzie w zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości, ale konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn, w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych (w tym na poziomie krajowym).

⁷ Na podstawie danych zebranych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska udostępnionych poszczególnym gminom przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi – „*Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim*”, 2016, WIOŚ Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź

⁸ Na podstawie *Oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych województwa łódzkiego badanych w roku 2017, 2018*, WIOŚ, Łódź

Głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego jest ściśle uzależniona od morfologii terenu i jego budowy geologicznej,⁹ a także od zróżnicowania litologicznego osadów.

Na analizowanym obszarze najpłytsze występowanie zwierciadła wód – generalnie do 2 m p.p.t. związane jest osadami równiny rozlewiskowo – jeziornej zalegającymi we wschodniej, północno – wschodniej i południowo-wschodniej części terenu badań. Symetrycznie w stosunku do den dolinnych i obniżeń terenowych głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego wzrasta do poziomu 2 - 5 m p.p.t. (zachodnia i południowo-zachodnia część obszaru).

Wody gruntowe den dolin rzecznych wykazują ściśle uzależnienie od stanów wody w rzekach i ciekach. Wraz z podniesieniem się stanu wód mogą występować lokalne podtopienia. Dlatego też występowanie zwierciadła wód podziemnych płycej niż na głębokości 2 m p.p.t. powoduje, że bezpośrednia lokalizacja zabudowy jest znacznie utrudniona, a wręcz nie powinna być możliwa. Im dalej od den dolin tym zależność od ich wód gruntowych jest mniejsza, a okresowe wahania stanu wód związane są w większym stopniu z wielkością i intensywnością opadów atmosferycznych.

Według nowego podziału Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych, który obowiązuje od 2016 r., gmina Rzgów leży w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych: nr PLGW200084 - region wodny Środkowej Wisły oraz PLGW600072 – region wodny Warty. Analizowany obszar znajduje się w zasięgu JCWPd PLGW600072. Na obszarze tej jednostki wody podziemne związane są głównie z utworami czwartorzędu i kredy oraz występują w dwóch piętrach - czwartorzędowym i kredowym.

Zgodnie z „*Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”¹⁰ celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych, natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych. Dla JCWPd, w obrębie którego leży analizowany obszar ustalono dobry stan chemiczny i ilościowy. Nie ustalono odstępstw, bowiem brak zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych, które już w tej chwili zostały osiągnięte.

W 2016 r. została przeprowadzona aktualizacja *Programu wodno-środowiskowego kraju (PWŚK)*, mająca na celu weryfikację stopnia realizacji i skuteczności działań zaplanowanych w zatwierdzonym w 2010 r. PWŚK oraz wskazanie zaktualizowanych działań podstawowych i uzupełniających dla JCWP i JCWPd, których realizacja zapewni osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Są to m.in. następujące grupy działań: badanie i monitorowanie środowiska wodnego, analiza stanu zlewni, opracowanie warunków korzystania z wód zlewni, badanie i monitorowanie środowiska wodnego, przegląd pozwoleń wodnoprawnych, indywidualne ustalenie celu środowiskowego, działania porządkujące system gospodarki ściekowej, optymalizacja zużycia wody, realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych oraz ochrona ekosystemów i zachowanie różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu presji morfologicznej, działania rekultywacyjne, ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych.

Na terenie gminy Rzgów brak punktów pomiarowych sieci krajowej i regionalnej monitoringu wód podziemnych. Nie zostały również wyznaczone obszary OSN.¹¹

⁹ Do ukształtowania powierzchni terenu nawiązuje przebieg hydroizobat, które obrazują głębokość od powierzchni terenu do pierwszego zwierciadła wód podziemnych.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 1967

¹¹ Zgodnie z „*Sprawozdaniem z monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych na terenie województwa łódzkiego w 2017 roku*”, 2018, WIOŚ, Łódź

Wody podziemne obszaru gminy Rzgów mające znaczenie użytkowe ściśle wiążą się z utworami wieku górnokredowego i czwartorzędowego. Na terenie gminy występują dwa użytkowe poziomy wodonosne:

- górnokredowy w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym, gdzie szczelinowatość maleje wraz z głębokością związany jest z utworami szczelinowymi wykształconymi przede wszystkim w postaci serii węglanowej, tj. margli, wapieni, piaskowców wapnistych i gezowych; są to wody o napiętym zwierciadle wody i zmiennym ciśnieniu; poziom ten na terenie gminy jest eksploatowany przez ujęcie wodociągowe w Rzgowie, gdzie został nawiercony na głębokościach ok. 140m; na części obszaru gminy stanowi równorzędny poziom wodonosny; zasilane przez nadległy czwartorzędowy poziom wodonosny;
- czwartorzędowy w ośrodku porowym w osadach piaszczysto – żwirowych, w obrębie którego można wyróżnić dwie (lokalnie trzy) warstwy wodonosne:
 - I warstwa wodonosna - wody gruntowe związane z piaskami przypowierzchniowymi, występują w obrębie dna dolin; cechuje się swobodnym zwierciadłem wody;
 - II warstwa wodonosna (międzyglinowa) - są to wody najczęściej o napiętym zwierciadle wody ujmowanym na głębokości 30-60 m p.p.t. spod pierwszych glin zwałowych lub z soczewek śródglinowych (Gospodarz, Kalino, Czyżeminek – analizowany obszar, Romanów);
 - III warstwa wodonosna (podglinowa) – są to wody o napiętym zwierciadle wody zalegające i ujmowane ze znacznych głębokości – ponad 100 m p.p.t. (Grodzisko).

Na terenie gminy Rzgów podstawowy poziom wodonosny wiąże się z osadami czwartorzędowymi. Ujmowany przez większość wodociągów wiejskich oraz niektóre obiekty usługowe, produkcyjne, gospodarstwa niezwodociągowane i rolnictwo.

Powyższe potwierdza pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z ujęcia zlokalizowanego w miejscowości Czyżeminek – południowo-zachodnie krańce analizowanego obszaru w ilości $Q_{\max} = 35,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Składa się ono z jednej studni głębinowej nr 1 o głębokości 46,0 m i ustalonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” na poziomie $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 19,3 \text{ m}$. Zgodnie z decyzją Starosty Łódzkiego Wschodniego z dnia 09.04.2015 r. (pismo znak RGRiOŚ.6341.13.2015.IL) obowiązuje pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z powyższego ujęcia, które jest ważne do 1 maja 2025 r. Powyższe ujęcie poprzez sieć wodociągową zaopatruje miejscowości: Czyżeminek, Guzew, Prawda, Babichy. Analizowany obszar jest i będzie zaopatrywany w wodę z tego ujęcia poprzez gminną sieć wodociągową.

Cały obszar gminy i miasta Rzgów położone są w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka.

Obecnie GZWP nr 401 posiada udokumentowane warunki hydrogeologiczne oraz zweryfikowane na nowo granice i powierzchnie.¹² Jest to duży i jednorodny zbiornik wód podziemnych. Poziom zbiornikowy tworzą piaski, żwiry i słabo związane piaskowce kredy dolnej. Gmina i miasto Rzgów położone są w jego centralno-wschodniej części, gdzie utwory kredy dolnej są izolowane kilkusetmetrowym kompleksem osadów kredy górnej. Poziom kredy dolnej wykształcony jest w facji wapiennej i marglistej.

GZWP nr 401 ma bardzo duże znaczenie jako dodatkowe źródło dla zaopatrzenia ludności w wodę. Obszary ochronne GZWP nr 401 wyznaczono jedynie na ok. 15% powierzchni całego zbiornika. Na pozostałym obszarze zbiornika występują bardzo dobre warunki naturalnej ochrony i nie ma konieczności

¹² Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka została zatwierdzona przez Ministra Środowiska Decyzją DGKhg-4731-3/6997/15561/14AK z dnia 15.04.2014 r.

Warto nadmienić, iż proces udokumentowywania warunków hydrogeologicznych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych stanowi istotny element opracowywania i wdrażania programów gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych służących do zaopatrzenia ludności w wodę do picia.

ustanawiania obszaru ochronnego – stopień podatności¹³ poziomu zbiornika na zanieczyszczenia jest mały i bardzo mały (czas dopływu pionowego wody do granic zbiornika wynosi powyżej 50 lat).

Na obszarze gminy i miasta Rzgów nie zostały wyznaczone obszary ochronne zbiornika.

GZWP nr 401 Niecka Łódzka posiada zabezpieczenie poziomu wodonośnego w postaci nadkładu młodszych utworów.

W 2003 r. Ministerstwo Środowiska opracowało "Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych", który obejmuje szczegółowy wykaz aglomeracji powyżej 2 000 RLM¹⁴, gdzie należałoby wybudować oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną. Program ten został opracowany w celu sprawnej realizacji zobowiązań, jakie podjęła RP w Traktacie Akcesyjnym z UE w 2004 r. Zgodnie z tym zobowiązaniem wszystkie aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 powinny być wyposażone w oczyszczalnię ścieków oraz w odpowiednio rozbudowaną sieć kanalizacyjną do końca 2015 r.

W obrębie gminy i miasta Rzgów ścieki odprowadzane są do rozdzielczej kanalizacji sanitarnej, obsługującej w 2019 r. głównie mieszkańców miasta (65,5% - mieszkańcy miasta, 34,5% - mieszkańcy gminy)¹⁵, z docelową ich utylizacją na gminnej oczyszczalni ścieków. Na obszarze gminy umiejscowiona jest jedna gminna komunalna oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o docelowej przepustowości 1500 m³/dobę. Zlokalizowana jest ona przy ulicy Stawowej 11 na terenie miasta Rzgów.

Na nieskanalizowanych obszarach gminy (w tym analizowany obszar) ścieki odprowadzane są indywidualnie do zbiorników do gromadzenia nieczystości, a następnie wywożone do punktu zlewnego na terenie gminnej oczyszczalni ścieków. Funkcjonują również przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na mocy Rozporządzenia Nr 14/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rzgów wyznaczono aglomerację Rzgów, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 6 690, obejmującą: Rzgów, Starowa Góra i Gadka Stara w gminie Rzgów. RLM gminy i miasta Rzgów w 2019 r. wynosiła 8117.¹⁶ Zatem swoim zasięgiem nie obejmuje ona analizowanego obszaru.

Warunki glebowe

Konsekwencją rzeźby, budowy geologicznej i stosunków wodnych jest wytworzenie się określonych typów gleb. O charakterze pokrywy glebowej w znacznym stopniu decydują utwory powierzchniowe. Na analizowanym obszarze skałą macierzystą są głównie osady plejstoceńskie w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz piasków i mułków rozlewiskowo - jeziornych.

Warstwa glebowa ma grubość ok. 0,5 m. Uwzględniając materiał z którego powstaje gleba, na analizowanym obszarze na podłożu piaszczystym - z piasków słabogliniastych oraz luźnych wykształciły się:¹⁷

- gleby brunatne wylugowane i kwaśne – głównie w południowo-zachodniej części analizowanego obszaru oraz na jego północno-zachodnich krańcach;
- czarne ziemie zdegradowane i gleby szare – znacząca powierzchnia analizowanego obszaru;
- gleby murszowo-mineralne i murszowate – na południowo-wschodnich krańcach analizowanego obszaru oraz w obniżeniu terenowym wykorzystywanym przez zewidencjonowany rów melioracyjny (R-B6 (R-N9)).

Od rodzaju skały macierzystej gleby zależy jej wartość (przydatność) rolnicza, którą określają klasy bonitacyjne. Na analizowanym obszarze występują gleby orne głównie słabej i bardzo słabej jakości należące do kompleksu żytniego słabego (6) i bardzo słabego (7). Powyższe przekłada się na nieznaczne zróżnicowanie bonitacyjne gleb - gleby orne głównie V i VI klasy bonitacyjnej. W południowo-wschodniej

¹³ Jest to podatność naturalna, zależna jedynie od budowy geologicznej i warunków krążenia wód. W warunkach znacznych zmian antropogenicznych strefy przypowierzchniowej, podatność ta może być silnie zmieniona.

¹⁴ RLM - równoważna liczba mieszkańców

¹⁵ www.stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych (dostęp na 26.11.2020 r.)

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Na podstawie portalu map glebowo-rolniczych udostępnionego w ramach geoportalu łódzkiego (dostęp na 26.11.2020 r.)

części jednym płatem wykształciła się gleba IVb klasy. Na południowo-wschodnich krańcach analizowanego obszaru oraz w obniżeniu terenowym wykorzystywanym przez zewidencjonowany rów melioracyjny (R-B6 (R-N9)) wykształciły się użytki zielone słabe i bardzo słabe (3z) w postaci pastwisk. Są to użytki zielone V klasy bonitacyjnej. W części centralnej i na wschodnich krańcach analizowanego obszary wykształciły się pojedyncze płaty gleby leśnej V klasy bonitacyjnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*¹⁸ na analizowanym obszarze nie występują grunty rolne podlegające ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze. Występują jednak gleby leśne, które bez względu na klasę i położenie administracyjne są chronione prawem przed zmianą ich użytkowania i wyłączeniem ich z produkcji leśnej.

Dotychczas jedynie nieznaczna część pokrywy glebowej analizowanego terenu, głównie na północno-zachodnich krańcach w bezpośrednim sąsiedztwie drogi gminnej nr 106409E została przeznaczona na cele nierolnicze (pod tereny zainwestowane). Pozostała część nadal jest użytkowana rolniczo, a w dwóch miejscach leśnie.

Warunki klimatyczne

Ze względu na położenie Rzgowa w Polsce Środkowej, na słabo urozmaiconym wysokościowo obszarze, podstawowe elementy klimatu posiadają wielkości zbliżone do rejestrowanych w sąsiedniej Łodzi. Odzwierciedleniem tego jest zaliczenie obszaru gminy do Dzielnicy Łódzkiej w świetle regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski według R. Gumińskiego. Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne w świetle frekwencji dni z różnymi typami pogody (według A. Wosia) gmina Rzgów leży w granicach regionu XVII, tj. regionu środkowopolskiego, w strefie tzw. cyrkulacji zachodniej i południowo-zachodniej.

Ukształtowanie terenu nie stanowi przeszkody dla przepływu mas powietrza różnego pochodzenia. Powoduje to znaczną zmienność warunków pogodowych.

Główne dane charakteryzujące klimat gminy Rzgów:

- w ciągu roku przeważa równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrznych ze szczególną preferencją wilgotnych mas polarnomorskich, napływających z sektora zachodniego (45% dni w ciągu roku); masy powietrza polarnokontynentalnego stanowią 38% dni w ciągu roku;
- w skali roku przeważają wiatry zachodnie – 41% wiatrów rocznie, ale również mają duży udział wiatry z kierunków EES i ESS - 34%;
- istotną cechą warunków anemometrycznych jest niezbyt częste występowanie bardzo silnych wiatrów, głównie zimą; w ciągu roku przeważają wiatry słabe (2 – 5 m/s); latem występują cisze;
- przeciętne wielkości opadów atmosferycznych wynoszą niewiele ponad 600 mm, z maksimum w miesiącach ciepłej pory roku (lipiec), a minimum w miesiącach zimowych;
- najczęściej notowane są opady jednodniowe;
- burze i opady burzowe występują zazwyczaj w ciepłej porze roku (czerwiec - sierpień);
- pokrywa śnieżna zalega około 70 dni i występuje przeciętnie od przełomu listopada i grudnia do drugiej połowy marca;
- największe zachmurzenie występuje w okresie chłodnym (listopad-luty), a najniższe w sierpniu i we wrześniu;
- średnie wieloletnie parowanie osiąga wartość 500 - 520 mm;
- średnia roczna temperatura powietrza na pobliskiej stacji Łódź Lublinek wynosi 7,6°C;¹⁹ średnia temperatura miesiąca najchłodniejszego (luty) wynosi -3°C, a najcieplejszego (lipiec) +17,5°C;
- średnia roczna amplituda temperatury powietrza wynosi 21,8°C;
- średni czas trwania termicznej zimy to 82-84 dni, a lata - 90 dni;
- zależny od temperatury okres wegetacyjny roślin przy progu +5°C wynosi ok. 213 dni;

¹⁸ Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 ze zmianami

¹⁹ Położenie gminy Rzgów, oraz uformowania terenu podobne jak na stacji Lublinek pozwalają na zastosowanie tych danych do terenu opracowania

- na terenach o dużym uwilgotnieniu notowane są mgły (najwięcej w październiku); powstawaniu mgieł sprzyjają również jądra kondensacyjne występujące w dużej liczbie nad obszarami zwartej zabudowy miasta (na skutek emisji zanieczyszczeń).

Ogólne cechy przedstawionego wyżej klimatu gminy Rzgów ulegają zróżnicowaniu na tzw. topoklimaty w zależności od lokalnych warunków, tj. rzeźba terenu, rodzaj i pokrycie podłoża, głębokość zalegania wód gruntowych, zabudowa, rodzaj zagospodarowania przestrzeni. Największy wpływ ww. czynników jest zauważalny w dniach o pogodzie wyżowej – zwłaszcza bezchmurnej i bezwietrznej (w czasie dni pochmurnych oddziaływanie to prawie nie występuje).

Warto tutaj zaznaczyć, iż trzy ostatnie dziesięciolecia wskazują na znaczne zmiany klimatu w Polsce. Obserwowany jest wzrost temperatury powietrza (silniejszy w zimie, a słabszy w lecie) - tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych. Z roku na rok sumy opadów odznaczają się znaczną zmiennością - występowaniem bardziej i mniej wilgotnych okresów w krótkich odstępach czasu. Wśród zjawisk termicznych niekorzystnych i uciążliwych dla ludności, środowiska i gospodarki szczególnie dotkliwe są fale upałów.

Ponadto coraz bardziej zauważalne jest nasilenie się ekstremalnych zjawisk pogodowych (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, trąby powietrzne, osuwiska, itp.), które zmieniają dynamikę cech klimatu w Polsce.

Na większości obszaru Polski nastąpiła zmiana struktury opadów. Zaobserwowano wzrost liczby dni z opadem o dużym natężeniu, szczególnie w południowej części kraju. W części wschodniej wydłuża się zaś okres bezdeszczowy, co staje się przyczyną suszy (w tym hydrogeologicznej).

Obserwuje się coraz częstsze pojawianie się bardzo dużych prędkości wiatrów trwających wiele godzin lub nawet kilka dni. W okresie chłodnej pory roku (X-IV) wyróżnia się wzmożony udział prędkości wiatru w porywach powyżej 17 m/s stanowiących znaczne zagrożenie. W okresie lata (VI-VII) pojawiają się natomiast huraganowe prędkości wiatru.²⁰

Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego, w 2017 r. na terenie gminy Rzgów nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, O₃. Dla zanieczyszczeń takich jak CO, węglowodory, O₃ brak jest prowadzonych pomiarów na terenie gminy Rzgów. Monitoring zanieczyszczeń pyłowych powietrza wykazywały już ponadnormatywne wielkości stężeń, tj. średniodobowe stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ (24-godz) (tylko północno-zachodnie krańce gminy – analizowany obszar nie znajdował się w jego granicach) oraz średnioroczne wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (cały obszar gminy – w tym analizowany obszar). Dopuszczalna wartość rocznego stężenia PM₁₀ i PM_{2,5} były poniżej poziomu docelowego.²¹

Według *Rocznej oceny jakości powietrza* gmina Rzgów leży w strefie łódzkiej obejmującej województwo łódzkie prócz aglomeracji łódzkiej. W strefie tej ze względu na ochronę zdrowia stwierdzono przekroczenia rocznego i 24-godzinnego poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ oraz poziomu docelowego i celu długoterminowego ozonu O₃. Nadano jej klasę C (dla poziomu dopuszczalnego PM_{2,5} (II faza) – C1, a dla poziomu celu długoterminowego ozonu - D2)²² oraz wskazano obszary zakwalifikowane do sporządzenia programu ochrony powietrza.

²⁰ Diagnoza na podstawie „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020” z perspektywą do roku 2030, 2013, Ministerstwo Środowiska, Warszawa

²¹ Zgodnie z *Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim* (na podstawie badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2017 r.), 2018, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź

²² Klasa może oznaczać jednak np. lokalny problem związany z daną substancją i nie powinna być utożsamiana ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy.

Gminę Rzgów zakwalifikowano do programów ochrony powietrza pod względem czterech wskaźników – średniodobowego poziomu dopuszczalnego PM10 (północno-zachodnie krańce gminy); poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 (cała gmina); średniorocznego poziomu dopuszczalnego PM2,5 – II faza (północno-zachodnie krańce gminy) oraz poziomu celu długoterminowego ozonu.

W 2017 r. dla obszaru gminy Rzgów obowiązywał program ochrony powietrza, których celem jest osiągnięcie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszanego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10. Został on zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego z kwietnia 2013 roku.²³

Ze względu na ochronę roślin w strefie łódzkiej nie występowało przekroczenie dopuszczalnych wartości stężeń dla NO_x, SO₂ i poziomu docelowego ozonu O₃. Natomiast, podobnie jak w roku ubiegłym, na terenie całego województwa stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu O₃ i nadano jej klasę D2. W październiku 2014 roku Sejmik Województwa Łódzkiego podjął uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.²⁴

Szata roślinna i świat zwierząt

Według podziału geobotanicznego Polski (Szafer, 1977) obszar objęty opracowaniem leży w granicach państwa Holaraktyda, obszaru Eurosyberyjskiego, prowincji Środkowo-Europejskiej Niżowo-Wyżynnej, działu Bałtyckiego, poddziału Pasa Wyżyn Środkowych i krainy Północnych Wysoczyń Brzeźnych. Zgodnie z kryteriami podziału kraju na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne, lasy analizowanego obszaru położone są w Małopolskiej krainie przyrodniczo – leśnej (VI), dzielnicy Łódzko-Opczyńskiej (VI.1), mezoregionie Sieradzko-Łódzkim.

Generalny, morfologiczny podział miasta i gminy oraz uwarunkowania przyrodnicze odzwierciedlają intensywność pokrycia terenu szatą roślinną, zwłaszcza zielenią wysoką, jak również jej charakter. Na obszarze dzisiejszej gminy, tak jak i na terenach sąsiednich, w związku z historycznie i przyrodniczo uwarunkowanym rozwojem rolnictwa, a w dalszej kolejności osadnictwa pierwotna roślinność uległa prawie całkowitej zmianie (znaczące przeobrażenia antropogeniczne). Miejsce lasów zajęły pola uprawne i użytki zielone, a na części obszaru zabudowa. Roślinność naturalna w znaczącym stopniu została zastąpiona przez roślinność synantropijną.

Położenie i charakter analizowanego obszaru powoduje, iż nadal w znaczącym stopniu pozostaje on aktywny przyrodniczo. Nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszary aktywne biologicznie to głównie obszary rolnicze użytkowane w postaci pól uprawnych i użytków zielonych z nieznacznej części zadrzewionych. Jedynie na krańcach wschodnich występuje kompleks leśny będący własnością prywatną, zaś w części centralnej zlokalizowany jest nieczynny już cmentarz ewangelicki. Presja urbanizacyjna człowieka występuje przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie drogi gminnej nr 106409E stanowiącej bezpośrednie sąsiedztwo od północnego-zachodu. Zatem doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego.

²³ Uchwałą nr XXXV/690/13 z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w woj. łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszanego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 2 lipca 2013 r., poz.3471), zmieniona uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego nr XLII/778/13 z 25 listopada 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 9 stycznia 2014 r., poz. 106) oraz nr LIII/945/14 z 28 października 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z dnia 11 grudnia 2014 r. poz. 4557) w sprawie zmiany uchwały nr XXXV/690/13 z 26 kwietnia 2013 roku w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszanego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu, zawartego w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002.

²⁴ Uchwałą nr LIII/964/14 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 października 2014 r. w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r. poz. 4487).

Reprezentantem szaty roślinnej jest przede wszystkim zieleń niska – zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów rolniczych (pola uprawne i pastwiska). Na uwagę zasługują także zieleń wysoka w postaci jednego kompleksu leśnego, zieleni cmentarnej, szpalerów zieleni śródpolnej i pojedynczych drzew, która znacząco podnosi jego bioróżnorodność.

Charakterystyczną roślinnością zajmującą największą część powierzchni aktywnej biologicznie obszaru opracowania są wtórne zbiorowiska polne i ruderalne, zaś zbiorowiska leśne, drzewiaste i zaroślowe stanowią mniejszy udział.

W obrębie terenu badań występuje jeden kompleks leśny o powierzchni ok. 0,28 ha - wschodnie krańce. Pod względem siedliskowym jest to bór mieszany świeży, w obrębie którego głównym gatunkiem lasotwórczym jest brzoza w wieku 55 lat z domieszką olszy. Stan zdrowotny i sanitarny lasu jest zadowalający.²⁵

Ważną funkcję w środowisku naturalnym pełnią również pojedyncze drzewa i krzewy a także ich skupiska i szpalery. Rolnicze obszary analizowanego terenu charakteryzuje się licznymi, pojedynczymi skupiskami roślinności występującymi m.in.: na granicach pól, na miedzach (tzw. zieleń śródpolna), przy drogach głównych i polnych tworząc szpalery oraz wzdłuż rowów melioracyjnych. Pełnią one ważną funkcję – są drobnymi korytarzami ekologicznymi dla zwierząt, miejscem lęgów ptactwa, utrzymują wilgoć, zapobiegają erozji gleb, wytwarzają tlen oraz urozmaicają rolniczy krajobraz obszaru badań.

Uwzględniając powyższe zatem na analizowanym obszarze występują lasy i inne grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym.

Na szczególną uwagę zasługuje również flora nieleśna. Cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występują przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie zewidencjonowanych rowów melioracyjnych wykorzystujących obniżenia terenowe. Stopień naturalności pastwisk jest jednak bardzo zróżnicowany. Wynika to z różnorodnych warunków wilgotnościowych oraz czynników antropogenicznych (m.in. intensywność nawożenia, orka, zasiewy gatunkami wysokoprodukcyjnymi). Zbiorowiska pastwisk analizowanego obszaru w znacznym stopniu są wykorzystywane rolniczo, co prowadzi do ich zubożenia florystycznego. Wskutek osuszania terenów i nawożenia, łąki właściwe ustępują miejsca intensywnym uprawom łąkowym o dużej produkcji biomasy, lecz o zawężonym składzie gatunkowym.

Coraz większego znaczenia nabiera roślinność synantropijna, głównie ze względu na szybki wzrost liczby gatunków i zajmowanej przez nie powierzchni. Jest to roślinność związana z działalnością człowieka (np. z uprawami rolnymi, ogrodami, starym osadnictwem, szlakami komunikacyjnymi).

Terenom użytkowanym rolniczo, towarzyszą zbiorowiska roślin segetalnych. Ich zróżnicowanie jest związane z wilgotnością i żyznością siedlisk oraz ze stopniem intensywności produkcji rolnej.

W miejscach silnie przekształconych przez człowieka, na glebach bogatych w związki fosforowe i azotowe, rośnie roślinność ruderalna. Towarzyszy ona osadnictwu wiejskiemu i szlakom komunikacyjnym oraz miejscom wydeptywanym (ścieżkom). Są to bardzo zróżnicowane zbiorowiska roślinności zielnej, roślin jednorocznych i szczególnie bylin, zmienne pod względem wysokości roślin, zwarcia, pokrycia gleby, tworzenia darni i innych cech. Zbiorowiska takie wypierają roślinność naturalną, co jest zjawiskiem niekorzystnym.

Wskazane jest pozostawienie i ochrona najcenniejszych walorów przyrodniczych – kompleks leśny, zieleń śródpolna, zieleń związana z rowami melioracyjnymi.

Występowanie zwierząt ściśle związane jest ze zbiorowiskami roślinnymi, w których znajdują pożywienie i schronienie. Zatem w związku ze zmianami szaty roślinnej (wylesienia, osuszanie łąk, procesy urbanizacyjne) zniszczone zostały naturalne siedliska i biotopy.

Na analizowanym terenie występuje fauna siedlisk lądowych oraz siedlisk wodnych i nadwodnych – rowy melioracyjne. Ważną rolę odgrywa również fauna terenu leśnego, który stanowi ważną ostoję dla

²⁵ W oparciu o *Uproszczony plan urządzania lasów obręb Czyżeminek na okres 01.01.2012 do 31.12.2021 r.*

zwierząt. Faunę lądową reprezentuje głównie drobna fauna (szczególnie gryznie, powszechnie występujące ptaki i owady) charakterystyczna dla terenów rolniczych, których bogactwo zależy od stopnia mozaikowości terenu oraz intensywności prowadzonej na tych obszarach działalności antropogenicznej. Bezpośrednie sąsiedztwo rowów melioracyjnych prawdopodobnie może być miejscem lęgowym fauny wodnej i nadwodnej.

Prawne formy ochrony przyrody oraz obszar Natura 2000

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują żadne prawne formy ochrony przyrody w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zmianami).

Najbliżej względem analizowanego obszaru przebiegają granice rezerwatu przyrody „*Molenda*” oddalony o ok. 3,5 km na południowy-wschód. Położenie analizowanego obszaru względem innych, najbliższych obszarowych form ochrony przyrody (w promieniu do 20 km) przedstawia się następująco:

- rezerwat przyrody *Wolbórka* – 4,3 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Ruda Willowa* – 4,5 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki* – 7,8 km;
- obszar chronionego krajobrazu *Środkowej Grabi* – 8,2 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Dąbrowa I* – 8,4 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Borkowice* – 8,9 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Dąbrowa II* – 9,0 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Dobroń* – 10,3 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Mogilno* – 11,2 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Źródła Neru* – 11,9 km;
- rezerwat przyrody *Polesie Konstantynowskie* – 12,3 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Dolina Grabi* – 14,4 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Kolumna – Las* – 15,7 km;
- Obszar Chronionego Krajobrazu *Dolina Miazgi pod Andrespołem* – 16,4 km;
- *Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich* – 17,9 km;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Dolina Sokołówki* – 18,4 km;
- obszar chronionego krajobrazu *Mrogi i Mroźnicy* – 19,0 km;
- rezerwat przyrody *Torfowisko Rąbień* – 19,5 km;
- rezerwat przyrody *Gałków* – 19,7 km;
- Obszar Chronionego Krajobrazu *Doliny Wolbórki* – 19,7 km;
- rezerwat przyrody *Las Łagiewnicki* – 20,0 km.

Obszar badań nie jest położony w obrębie obszaru NATURA 2000. Najbliżej położony, względem jego granic, jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – *Grabia* PLH100021 oddalony o ok. 14,6 km na południowy-zachód.

Na dzień opracowania dokumentu, na podstawie wizji w terenie i analizy dostępnych materiałów, nie stwierdzono występowania w analizowanym terenie gatunków roślin, zwierząt i grzybów chronionych prawem krajowym i wspólnotowym.

Powiązanie ekologiczne

Systemy przyrodnicze funkcjonujące w krajobrazie mają strukturę węzłowo-pasmową. Węzły, które stanowią zwarte, zazwyczaj wielkopowierzchniowe ekosystemy leśne, odgrywają rolę zasilającą w funkcjonowaniu systemu, zaś pasma w postaci korytarzy, ciągów ekologicznych (obniżenia dolinne) to strefy pełniące rolę łączników między węzłami. Zatem powiązania przyrodnicze z otoczeniem oraz ciągłość ekosystemów ekologicznych zapewniają doliny rzeczne oraz ekosystemy leśne.

Analizowany obszar posiada bardzo atrakcyjne położenie przyrodnicze. Zasadniczą rolę w utrzymaniu połączeń przyrodniczych analizowanego obszaru z otoczeniem zapewniają zewidencjonowane rowy melioracyjne przebiegające przez północno-zachodnią część terenu badań i południowo-wschodniej jego krańce oraz niewielki kompleks leśny na wschodnich krańcach. Stanowią one niejako „szkielet” systemu przyrodniczego analizowanego obszaru. Nie mniej jednak należy stwierdzić, iż ma on stosunkowo słabe powiązania z szerszym otoczeniem w rozumieniu współzależności środowiskowej. Wyrazem tego jest jego usytuowanie w stosunku do krajowej sieci ekologicznej ECONET POLSKA.²⁶

Tereny aktywne przyrodniczo są to tereny w znacznym stopniu użytkowane rolniczo, które wprawdzie nie przedstawiają dużej wartości przyrodniczej, nie mniej jednak zapewniają pośrednie powiązania z systemem ekologicznym gminy. Bioróżnorodność obszaru badań podnosi zieleni wysoka w postaci zieleni cmentarnej, szpalerów zieleni śródpolnej i pojedynczych drzew.

Ciągi komunikacyjne stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo stwarzają barierę w swobodnym przemieszczaniu się zwierząt.

Wartości kulturowe

W centralnej części analizowanego obszaru znajduje się nieczynny cmentarz ewangelicki z II połowy XIX w., który został ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków.

2.2 Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania

Zagospodarowanie

Analizując dotychczasowe zagospodarowanie obszaru badań, należy stwierdzić, iż dotychczas nieznaczna jego powierzchnia została przekształcona przez działalność człowieka i w części pokryta utwardzonymi szczelnymi powierzchniami. Tereny zabudowane i zurbanizowane występują jedynie w północno-zachodniej części w bezpośrednim sąsiedztwie drogi gminnej nr 106409E i częściowo nr 106410E w postaci zabudowy usługowej (dom kultury – świetlica wiejska wraz z boiskiem), mieszkaniowej jednorodzinnej, ruin zabudowy zagrodowej oraz wodociągowego ujęcia poboru wód podziemnych ze stacją pomp. Pozostała znacząca powierzchnia terenu badań nadal pozostaje wolna od naniesień kubaturowych i jest użytkowana rolniczo. Na uwagę zasługuje fakt, iż w części centralnej terenu badań znajduje się nieczynny cmentarz ewangelicki, a na wschodnich krańcach rośnie niewielkich rozmiarów prywatny las brzoźowo - olszowy.

Dotychczasowy stopień zurbanizowania powoduje, iż jest on fragmentarycznie wyposażony w media infrastruktury technicznej (m.in. sieć wodociągowa, elektroenergetyczna niskiego napięcia). Brak jest sieci kanalizacyjnej, dlatego też ścieki odprowadzane są w sposób indywidualny do zbiorników typu szambo. Zaopatrzenie w ciepło jest realizowane z indywidualnych źródeł ciepła.

Powiązania komunikacyjne obszaru opracowania z terenami zewnętrznymi zapewniają droga gminna nr 106409E, nr 106410E (ul. Jeżynowa) i nr 106439E przebiegające wzdłuż granic analizowanego terenu.

Charakterystyka sąsiedztwa

Analizowany obszar od północnego-wschodu, południowego-wschodu i południowego-zachodu bezpośrednio graniczy z terenami otwartymi pozostającymi w leśnym, ale przede wszystkim w rolniczym użytkowaniu z postępującą na części sukcesją wtórną w postaci zadrzewień. Wzdłuż północno-zachodniej i wschodniej granicy obszaru badań sąsiedztwo stanowi zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana wzdłuż dróg gminnych.

²⁶ Tworzą ją obszary węzłowe (biocentra i strefy buforowe), korytarze ekologiczne i obszary wymagające unaturalnienia. Obszary węzłowe wyróżniają się z otoczenia bogactwem różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz korzystnymi warunkowaniami dla zachowania siedlisk i ostoi dla gatunków rodzimych i wędrownych (w tym wielu rzadkich i zagrożonych wyginięciem). Koncepcja ta nie ma umocowania prawnego, a jest tylko zbiorem pewnych wytycznych.

2.3 Potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Analiza zmieniającego się w czasie środowiska ukazująca prawdopodobną zmianę obecnego stanu środowiska w przypadku realizacji projektu planu lub bez niego jest decydująca by zrozumieć, jak projekt planu może wpłynąć na to środowisko.

Jednym z zadań planów miejscowych jest zaprojektowanie przestrzeni, w której zachowane są walory przyrodnicze i krajobrazowe danego obszaru przy jednoczesnym stworzeniu jak najdogodniejszych warunków bytowania zamieszkującej go ludności. Obecnie teren objęty niniejszą Prognozą jest terenem w dużej mierze niezainwestowanym. Dominująca powierzchnia to tereny użytkowane rolniczo (pola uprawne i użytki zielone) oraz teren lasu i rowów melioracyjnych.

W przypadku braku realizacji projektu planu środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie poddawane działaniu procesów naturalnych, jak i antropogenicznych.

Istniejący stan środowiska analizowanego terenu bez względu na realizację projektowanego dokumentu ulegnie tylko na nieznacznej części obszaru zmianom kubaturowym. Od 2003 r. dla obszaru badań obowiązuje bowiem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku – zgodnie z którym na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru została wyznaczona funkcja rolnicza. Do urbanizacji został on przeznaczony jedynie pasem o głębokości ok. 50,0 m wzdłuż drogi gminnej nr 106409E stanowiącej północno – zachodnią granicę - pod zabudowę mieszkaniową zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną, produkcję rolniczą oraz funkcję ujęcia wody.

Zatem zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu polegałyby na wprowadzeniu budynków o funkcji mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej oraz zakładów produkcji rolniczej, zwierzęcej i spożywczej. Wiąże się to z(e): uszczelnieniem powierzchni, zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i zagospodarowaniem, zmniejszeniem powierzchni obszarów otwartych, unieczynnieniem gleby pod zabudową, uszczelnieniem terenu i wzrostem odpływu powierzchniowego, wzrostem źródeł zanieczyszczeń środowiska, wytwarzaniem odpadów i ścieków, zmianą krajobrazu.

Ze względu na prywatną własność działki należy się liczyć z dużą presją realizacji zamierzeń inwestycyjnych. Opracowywany miejscowy plan jest wynikiem nowych potrzeb inwestycyjnych oraz jest zgodny ze Studium..., które rozszerza dopuszczoną w uchwale Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku strefę zabudowy w części wschodniej.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Charakter i położenie obszaru objętego projektem planu powoduje, że obecnie w jego obrębie jest kilka zasadniczych problemów w zakresie degradacji środowiska, które dotyczą:

- zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych – obecnie na obszarze wiejskim gminy Rzgów nie podjęto działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej; uwzględniając stopień zurbanizowania terenu badań na analizowanym obszarze nie istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami odprowadzanymi bezpośrednio do ziemi, ściekami z opróżniania szamb lub przesiąkami z nieszczelnych szamb do ziemi; ze względu na rolniczy charakter obszaru oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa źródłem zanieczyszczenia wód jest prowadzona działalność rolnicza (używanie środków ochrony roślin w gospodarce rolnej); można się spodziewać zanieczyszczonych spływów powierzchniowych z pól (nawozy sztuczne, głównie fosforany); gminne ciągi komunikacyjne stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla terenu badań mogą być źródłem spływów powierzchniowych zawierających związki ropopochodne;
- kumulacji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego – obszar objęty opracowaniem to fragment miejscowości Czyżeminek dotychczas w nieznacznym stopniu zainwestowany (zabudowa usługowa,

mieszkańcowa jednorodzinna, wodociągowej infrastruktury technicznej) z prowadzoną działalnością rolniczą położony w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch gminnych ciągów komunikacyjnych; nakładają się więc tutaj emisje komunikacyjne, z rolnictwa oraz emisje z istniejącej i sąsiedniej zabudowy (emisja powierzchniowa);

źródłem uciążliwości w zakresie zanieczyszczenia powietrza na omawianym terenie są emisje komunikacyjne (duży udział w emisjach dwutlenku siarki i azotu, tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów zawieszonych, ołowiu); o stanie sanitarnym powietrza decyduje rolnictwo – emisje amoniaku, kompostowanie, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych, rozpylane pestycydy i cząstki nawozów sztucznych, jak również procesy spalania paliw stałych (głównie węgla) na potrzeby grzewcze budynków;

- uciążliwości akustycznej – na analizowanym obszarze głównym źródłem zagrożeń akustycznych jest droga gminna nr 106409E, 106410E i 106439E stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo od północnego-zachodu i północnego-wschodu; na drogach gminnych nie były przeprowadzone badania, nie mniej jednak można wysnuć wniosek, iż nie powinny one generować hałasu powyżej poziomu dopuszczalnego w środowisku;
- zanieczyszczenie gleb – możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem) wzdłuż gminnych tras drogowych stanowiących bezpośrednie sąsiedztwo od północnego-zachodu i północnego-wschodu, jak też podniesienia stężenia związków azotu i fosforu w wyniku zabiegów związanych z podnoszeniem żyzności gleb;
- degradacji gleb – w wyniku zainwestowania część pierwotnej pokrywy glebowej uległa zniszczeniu; w wyniku prowadzenia prac ziemnych doszło do przemieszania poziomów genetycznych gleb, czy nawet usunięcia poziomu próchnicznego; modyfikacje głównie dotyczą: struktury gleby, zawartości próchnicy, odczynu, składu mechanicznego i chemicznego, właściwości fizycznych; ponadto stosowanie środków ochrony roślin w gospodarce rolnej może przyczynić się do zmiany składu chemicznego gleby, a niewłaściwa mechanizacja rolnictwa (stosowanie ciężkiego sprzętu) powoduje ugniatanie gleby, niszczenie struktury, zmiany porowatości, zaskorupienie powierzchni gleby czy zahamowanie wymiany gazowej;
- degradacja szaty roślinnej – istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wycinki drzew, które są w kolizji z przyszłymi inwestycjami;
- fragmentaryzacja świata zwierząt – ciągi komunikacyjne przebiegające wzdłuż granic analizowanego obszaru stanowią barierę w swobodnym przemieszczaniu się zwierząt.

4. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i zabytki

4.1 Cele ochrony środowiska i przyrody

Dla wszystkich terenów wyznaczonych projektem planu przyjęto ustalenia ogólne z zakresu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, które mają na celu zapewnienie ochrony i prawidłowego funkcjonowania środowiska miejscowości Czyżeminek i jej zrównoważony rozwój.

Projekt planu zakazuje:

1. lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, zakaz nie dotyczy:
 - a) urządzeń lub zespołu urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych w terenie 1WZ,
 - b) wylesień mających na celu zmianę sposobu użytkowania enklawy lasu pośród użytków rolnych w terenie 2MN,

- c) inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
2. realizacji zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych;
3. lokalizowania obiektów i urządzeń mogących powodować przekroczenia obowiązujących standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych;
4. wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do ziemi i do rowów melioracyjnych oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
5. przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych;
6. podwyższania terenu poprzez nawiezenie gruntu, gruzu i tym podobne, powodujące spływ wód opadowych i roztopowych na działki sąsiednie;

Projekt planu nakazuje:

1. zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z ustaleniami zawartymi w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów:
 - a) 85% - teren oznaczony symbolem ZCz;
 - b) 40% - tereny oznaczone symbolem MN, RM, US;
 - c) 10% - teren oznaczony symbolem WZ;
2. zagospodarowanie powierzchni działki budowlanej w sposób w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem wód opadowych i roztopowych;
3. ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, w tym stałymi, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
4. dopuszcza możliwość stosowania, do ogrzewania pomieszczeń i do produkcji energii elektrycznej i ciepłej wody na własne potrzeby, odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca, wód geotermalnych lub inną o mocy nie przekraczającej do 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska

Projekt planu ustala:

1. ochronę przed hałasem dla istniejącej i projektowanej zabudowy zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska oraz ustaleniami szczegółowymi dla poszczególnych terenów, tj. ustala klasyfikację akustyczną jak dla:
 - a) terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - tereny oznaczone symbolem MN;
 - b) terenów zabudowy zagrodowej – teren oznaczony symbolem RM;
 - c) terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – teren oznaczony symbolem US;zgodnie z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska;
2. ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami, poprzez realizację zaopatrzenia w ciepło w następujący sposób:
 - a) stosowanie indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - b) nakaz ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, w tym stałymi, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
 - c) dopuszczenie możliwości stosowania do celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100kW, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska, z wykluczeniem turbin wiatrowych nie spełniających warunków mikroinstalacji;

3. ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - a) obowiązek, przy realizacji przedsięwzięć, w których występują zanieczyszczenia stwarzające zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stosowania rozwiązań ograniczających ich emisję do środowiska;
 - b) zakaz lokalizowania wszelkich powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów;
 - c) docelowe odprowadzanie ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej, a do czasu wyposażenia w nią poszczególnych terenów dopuszcza atestowane, szczelne zbiorniki bezodpływowe z wywozem ścieków do punktu zlewnego bądź unieszkodliwianie ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - d) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustaleniami określonymi projektem planu;
4. ochronę powierzchni ziemi poprzez:
 - a) gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - b) obowiązek urzędnika nawierzchni miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi;
5. ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym poprzez możliwość realizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej (masztów telefonii komórkowej lub innych obiektów tego typu m.in. wież i masztów radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych), przy czym na terenach o przeznaczeniu dopuszczającym lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej (tereny oznaczone symbolem MN i RM) dopuszcza wyłącznie możliwość lokalizacji infrastruktury o nieznacznym oddziaływaniu w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Projekt planu uwzględnia tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Zakazuje likwidacji istniejących rowów melioracyjnych, wskazanych graficznie na rysunku projektu planu. Dopuszcza wprawdzie możliwość ich przebudowy polegającej na przełożeniu ich w inne miejsce lub przekrycie, ale z zachowaniem ciągłości przepływu wód. W przypadku przebudowy rowu melioracyjnego, w obrębie terenu 1RM zgodnie z ustaleniami projektu planu budynki należy lokalizować minimum 5 m od granicy rowu.

Akcentuje, iż cały analizowany teren położony jest w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 401 Niecka Łódzka. Zagospodarowanie terenów należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu prawa geologicznego i prawa wodnego.

W granicach terenu 1WZ projekt planu wyznaczył strefę ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, w obrębie której obowiązują zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych z zakresu prawa wodnego.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu projekt planu ustala, iż lokalizacja w granicach terenów obiektów budowlanych z zakresu infrastruktury technicznej o wysokości równej lub wyższej niż 50,0 m wymaga dokonania odpowiednich zgłoszeń, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa lotniczego.

Projekt planu wskazuje granice stref ochrony sanitarnej od nieczynnego cmentarza ewangelickiego (1ZCz) o szerokości 50 m i 150 m, w zasięgu których zagospodarowanie terenu powinno się odbywać zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie

W zakresie wyposażenia przedmiotowego obszaru w infrastrukturę techniczną prócz w/w zapisów propagujących powszechne stosowanie technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych, projekt planu zawiera pro-środowiskowe zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Powstające ścieki należy docelowo odprowadzać w systemie kanalizacji zbiorczej. Szczelne zbiorniki bezodpływowe dopuszcza jedynie jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu

wyposażenia analizowanego terenu w sieć kanalizacji sanitarnej. Ponadto projekt planu dopuszcza możliwość unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

4.2 Cele ochrony środowiska kulturowego

Na analizowanym obszarze występują obiekty dziedzictwa kulturowego wymagające specjalnej ochrony - obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków - tj.: nieczynny cmentarz ewangelicki zlokalizowany w terenie 1ZCz (dz. nr ewid. 34).

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków projekt planu uwzględnia w ustaleniach ogólnych i wskazuje graficznie na rysunku projektu planu w/w obiekt. Ponadto ustala wytyczne mające na celu ich ochronę.

Dla terenu 1ZCz – nieczynnego cmentarza ewangelickiego, ujętego w gminnej ewidencji zabytków projekt planu ustala nakaz zachowania obiektu oraz jego wartości zabytkowej w zakresie: rozplanowania, nasadzeń zieleni, układu kwater, przebiegu alejek oraz prowadzenia wszelkich prac przy obiekcie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Dla terenów położonych wokół cmentarza ewangelickiego – cały teren 1R oraz znacząca część terenu 1KDP projekt planu ustala strefę ochrony ekspozycji cmentarza, dla której ustala zakaz: lokalizowania zabudowy (prócz infrastruktury podziemnej), nowych napowietrznych inwestycji infrastrukturalnych oraz sadzenia drzew.

Projekt planu nie ustala wymogów w zakresie ochrony dóbr kultury współczesnej, bowiem nie występują one na analizowanym obszarze.

4.3 Opis projektowanego zagospodarowania

W projekcie planu miejscowego składającego się z części opisowej (tekst projektu planu – uchwały Rady Miejskiej) oraz graficznej (rysunek projektu planu w skali 1:1000) określono:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:
 - ✓ maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej,
 - ✓ minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej,
 - ✓ gabaryty obiektów w tym maksymalną wysokość zabudowy,
 - ✓ wykończenie i kolorystykę obiektów,
 - ✓ minimalną liczbę miejsc do parkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji,
 - ✓ linie zabudowy,
 - ✓ minimalne powierzchnie nowo wydzielonych działek budowlanych;
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych;
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziałów nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- zasady obsługi w zakresie komunikacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacyjnych;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej;
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę za wzrost wartości nieruchomości spowodowany uchwaleniem niniejszego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie ustala:

- granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych;
- granic i sposobów zagospodarowania krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym i planie zagospodarowania przestrzennego województwa;
- zasad ochrony krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej;
- zasad kształtowania krajobrazu;
- sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- granic obszarów objętych scaleniem i podziałem nieruchomości.

Projekt planu wyodrębnia tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania przestrzennego wyznaczone liniami rozgraniczającymi, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami, dla których ustala następujące przeznaczenie terenu:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z dopuszczalnym przeznaczeniem uzupełniającym: zabudowa usługowa, w tym jako adaptacja budynków gospodarczych i inwentarskich; wiaty; altany; wewnętrzne ciągi komunikacyjne; miejsca do parkowania; obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej – oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1MN** i **2MN** – stanowią 19,5% powierzchni analizowanego obszaru; projekt planu ponadto dopuszcza zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej, z możliwością jej rozbudowy na warunkach określonych w uchwale;
- teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, z dopuszczalnym przeznaczeniem uzupełniającym: nowe obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1RM** – stanowi 1,1% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren sportu i rekreacji i innych usług publicznych, z dopuszczalnym przeznaczeniem uzupełniającym: pomieszczenia usługowe inne niż publiczne, budynki gospodarcze; garaże; obiekty urządzenia oraz sieć infrastruktury technicznej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1US** – stanowi 3,1% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren infrastruktury technicznej – wodociągowej przeznaczony pod sieci, urządzenia, obiekty i budynki, z dopuszczalnym przeznaczeniem uzupełniającym: sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej (innej niż wodociągowa) – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1WZ** – stanowi 0,9% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren rolniczy, z dopuszczalnym przeznaczeniem uzupełniającym: sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1R** – stanowi 68,6% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren nieczynnego cmentarza ewangelickiego – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1ZCz** – stanowi 0,7% powierzchni analizowanego obszaru;
- tereny dróg publicznych klasy lokalnej – oznaczone na rysunku projektu planu symbolem **1KDL** i **2KDL** – stanowią 4,2% powierzchni analizowanego obszaru; projekt planu wzdłuż północno-wschodniej granicy wyznacza drogę gminną nr 106410E, a częściowo wzdłuż południowo-wschodniej wyznacza wąski pas pod poszerzenie w/w drogi gminnej;
- teren drogi publicznej klasy dojazdowej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1KDD** – stanowi 1,5% powierzchni analizowanego obszaru; projekt planu wzdłuż południowo-zachodniej i częściowo południowo-wschodniej granicy wyznacza pas pod poszerzenie drogi gminnej nr 106439E;
- teren ciągu pieszo-jezdnego publicznego – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1KDP** – stanowi 0,4% powierzchni analizowanego obszaru; adaptacja istniejącej drogi gminnej nr 106442E

obsługującej nieczynny cmentarz ewangelicki.

Projekt planu jedynie około jednej czwartej powierzchni analizowanego obszaru przeznacza do urbanizacji. Do zainwestowania w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i usługowej (usługi sportu i rekreacji) oraz pod teren infrastruktury technicznej – wodociągowej przeznacza ok. 24,6% powierzchni obszaru badań. Pod adaptacje i poszerzenie istniejącego publicznego układu komunikacyjnego przeznacza 6,1% powierzchni obszaru badań. Pozostałą znaczącą powierzchnię analizowanego terenu na poziomie aż 68,6% projekt planu wyłącza z możliwości inwestycyjnych, pozostawiając ją w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu (adaptacja stanu istniejącego). 0,7% powierzchni to teren nieczynnego cmentarza ewangelickiego.

W celu zapewnienia ładu przestrzennego w obrębie analizowanego obszaru ustala obowiązek lokalizowania nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi na rysunku projektu planu nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, z wyjątkiem sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym telekomunikacyjnych). Projekt planu określa zasady i sposób lokalizacji zabudowy i obiektów o przeznaczeniu podstawowym i uzupełniającym. Zachowuje istniejącą zabudowę z możliwością jej przebudowy i remontu przy zachowaniu wyznaczonych projektem planu linii zabudowy.

Projekt planu wskazuje działkę, która nie może być zabudowana jako samodzielna działka budowlana, dopuszczając możliwość realizacji zabudowy zgodnie z przeznaczeniem, pod warunkiem połączenia z działkami sąsiednimi celem uzyskania dostępu do drogi publicznej.

Projekt planu określa minimalną powierzchnię nowo wydzielonej działki, zgodnie z ustaleniami szczegółowymi określonymi indywidualnie dla poszczególnych terenów,²⁷ które muszą mieć zapewnioną obsługę komunikacyjną z wyznaczonych dróg publicznych lub wewnętrznych.

W celu wpisania nowej zabudowy w krajobraz i utrzymania ładu przestrzennego projekt planu ustala wykończenie i kolorystykę obiektów oraz geometrię dachów. W zakresie kolorystyki obiektów projekt planu zakazuje stosowania jaskrawych kolorów elewacji i pokryć dachowych budynków oraz stosowania w elewacjach budynków okładzin ceramicznych szkliwionych i z tworzyw sztucznych (typu siding). W wykończeniu elewacji budynków dopuszcza jedynie możliwość stosowania barw w odcieniach pastelowych, szarości, koloru białego lub naturalnego koloru materiału. Dla połaci dachowych dopuszcza kolorystykę w odcieniach czerwieni, brązu i szarości oraz nakazuje stosowanie materiałów o fakturze matowej (nie powodującej odbłyśków). W zakresie geometrii dachów projekt planu określa kąt nachylenia oraz liczbę połaci dachowych.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych projekt planu akcentuje występowanie w granicach analizowanego terenu obszarów przestrzeni publicznej, tj. ogólnodostępnych terenów służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców: część terenu IUS, w obrębie którego zlokalizowana jest świetlica wiejska oraz tereny dróg publicznych. W terenach przestrzeni publicznej dopuszcza lokalizacje obiektów małej architektury.

W zakresie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości projekt planu nie wyznacza granic obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości. Nie mniej jednak dopuszcza możliwość przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, z zachowaniem ustaleń określonych indywidualnie i szczegółowo dla poszczególnych terenów.

W zakresie zasad obsługi komunikacyjnej analizowanego obszaru i wyznaczonych poszczególnych terenów projekt planu wyznacza tereny komunikacji – tereny dróg publicznych klasy lokalnej (KDL) i dojazdowej (KDD) oraz teren ciągu pieszo-jezdnego publicznego (KDP), dla których indywidualnie i szczegółowo określił warunki zagospodarowania, dostępności komunikacyjnej oraz obsługi komunikacyjnej terenów. W zasięgu terenów w/w dróg projekt planu dopuścił możliwość lokalizowania miejsc postojowych oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Ponadto ustalił obowiązek

²⁷ W/w ustalenia projektu planu nie dotyczą podziału wykonanego w celu wydzielenia: dróg wewnętrznych (w tym dojazdów do pól) o szerokości określonej uchwałą; dla obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej; na powiększenie sąsiedniej działki budowlanej; w celu regulowania stanów prawnych nieruchomości; wzdłuż wyznaczonych linii rozgraniczających.

zapewnienia miejsc postojowych (w tym zaopatrzonych w kartę parkingową) w granicach terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny. Dla terenu 1MN, 1RM, 1US, 1WZ i 1R projekt planu dopuszcza obsługę komunikacyjną z terenu drogi gminnej nr 106409E przebiegającej wzdłuż północno-zachodniej granicy terenu badań.

W zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną projekt planu ustala zaopatrzenie terenów w media poprzez istniejący i rozbudowywany system uzbrojenia realizowany w terenach dróg publicznych i wewnętrznych, z dopuszczeniem jego rozbudowy poza tereny dróg. Zawiera szczegółowe ustalenia w zakresie:

1) zaopatrzenia w wodę:

- a) ustala obowiązek zaopatrzenia terenu w wodę z gminnej sieci wodociągowej, w oparciu o sieć istniejącą i projektowaną rozbudowę sieci wodociągowej stosownie do potrzeb lokalnych;
- b) dopuszcza możliwość zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, z ujęć indywidualnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych, nie mniej jednak ustalenie to, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony sanitarnej, nie dotyczy zaopatrzenia w wodę budynków mieszkalnych i budynków przeznaczonych do magazynowania produktów spożywczych, lokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie nieczynnego cmentarza ewangelickiego, w granicach stref ochrony sanitarnej od cmentarza.

2) odprowadzania ścieków:

- a) ustala docelowo odprowadzanie ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej poprzez rozbudowę, gminnej sieci kanalizacyjnej;
- b) do czasu wyposażenia terenów w sieć kanalizacji sanitarnej dopuszcza możliwość odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych, z wywozem ścieków do punktu zlewnego bądź unieszkodliwiania ich w przydomowych oczyszczalniach ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

3) odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- a) ustala odprowadzanie wód opadowych i roztopowych przez infiltrację powierzchniową i podziemną: do ziemi (na własny teren nieutwardzony), do dołów chłonnych, lokalnych zbiorników retencyjnych (z odprowadzeniem nadmiaru do rowów melioracyjnych);
- b) dopuszcza inne rozwiązania zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska i prawa wodnego;
- c) ustala obowiązek kształtowania powierzchni działek budowlanych w sposób zabezpieczający sąsiednie tereny i ulice przed spływem powierzchniowym wód opadowych i roztopowych na teren poza granicami działki budowlanej.

4) zaopatrzenia w energię elektryczną:

- a) ustala istniejącą i rozbudowywaną sieć napowietrzno – kablową niskiego napięcia oraz rozbudowywaną sieć kablową średniego napięcia jako podstawowe źródła energii elektrycznej;
- b) dopuszcza indywidualne pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy nieprzekraczającej 100 kW, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska i prawa energetycznego, z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji.

5) zaopatrzenia w gaz ziemny:

- a) ustala zaopatrzenie w gaz ziemny do celów gospodarczych i grzewczych z sieci niskiego i średniego ciśnienia powiązanych z istniejącymi na terenie gminy stacjami redukcyjno – pomiarowymi;
- b) do czasu rozbudowy istniejącej sieci gazowej na terenie gminy, dopuszcza możliwość indywidualnego zaopatrzenia w gaz z butli lub zbiorników lokalizowanych na działce budowlanej.

6) zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej:

- a) ustala stosowanie indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- b) dopuszcza możliwość stosowania do tych celów odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska, z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji.

7) obsługi telekomunikacyjnej:

- a) ustala bezpośrednią obsługę abonentów telefonicznych za pośrednictwem indywidualnych przyłączy;
- b) ustala możliwość zapewnienia łączności alarmowej dla ochrony mieszkańców w sytuacjach szczególnych.

8) gospodarki odpadami – wprowadza nakaz wstępnego magazynowania i selekcji odpadów na działce budowlanej i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami.

Ponadto projekt planu zawiera ustalenia szczegółowe dla poszczególnych terenów wyznaczonych liniami rozgraniczającymi (prócz terenów KD), które zostały sformułowane w zakresie:

- przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego – dla wszystkich terenów, co zostało już omówione w niniejszym podrozdziale Prognozy;
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu – prócz ustaleń ogólnych projekt planu ustala dodatkowe szczegółowe dla: terenów przeznaczonych do zabudowy – tereny MN i US – określa minimalną powierzchnię nowo wydzielonej działki; terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego - teren ZCz – ustala zakaz pochówków oraz lokalizacji budynków i obiektów infrastruktury technicznej;
- ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu - prócz ustaleń ogólnych projekt planu ustala dodatkowe szczegółowe dla wszystkich terenów, prócz terenu R, co zostało już omówione w podrozdziale 4.1 Prognozy;
- parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu – tylko dla terenów przeznaczonych do zabudowy, tj.: tereny MN, US, WZ; projekt planu ustala maksymalne wysokości dla nowo projektowanych budynków lub obiektów budowlanych o przeznaczeniu podstawowym i uzupełniającym oraz wskaźniki zagospodarowania działek tj. minimalną i maksymalną intensywność zabudowy oraz maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej;
- ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków – obowiązują ustalenia ogólne projektu planu, które zostały już omówione w podrozdziale 4.2 Prognozy;
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych – tylko dla terenu 1US i 1ZCz – obowiązują ustalenia ogólne projektu planu, które zostały już omówione w niniejszym podrozdziale Prognozy;
- szczególnych warunków zagospodarowania i ograniczeń w użytkowaniu - obowiązują ustalenia ogólne projektu planu, które zostały już omówione w podrozdziale 4.1 Prognozy;
- obiektów i obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych - obowiązują ustalenia ogólne projektu planu, które zostały już omówione w podrozdziale 4.1 Prognozy;
- szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału – tylko dla terenów MN i US obowiązują ustalenia ogólne projektu planu, które zostały już omówione w niniejszym podrozdziale; ponadto dodatkowo dla terenów MN projekt planu dodatkowo określił parametry działek uzyskiwanych w wyniku przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości, tj.: minimalną powierzchnię i szerokość frontu działek oraz kąt położenia ich granic w stosunku do pasa drogowego;

- obsługi komunikacyjnej – z wyznaczonych dróg publicznych przylegających do terenów przeznaczonych pod zabudowę, z wyznaczonej drogi wewnętrznej oraz wewnętrznych ciągów komunikacyjnych powiązanych z drogami publicznymi;
- stawek procentowych - dla wszystkich terenów, z tym że dla terenów ZCz, US, WZ nie nastąpi wzrost wartości w związku z uchwaleniem projektu planu.

4.4 Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych projektu mpzp

Zgodność z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Ustalenia projektu planu respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska. Szczegółowy wykaz aktów prawnych uwzględnionych przy tworzeniu projektu planu zawiera p. pkt. 1.5 Prognozy.

Projekt planu nie wyznacza obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych, które podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów. Nie wyznacza również terenów górniczych, bowiem w jego granicach brak udokumentowanych złóż surowców naturalnych, które posiadają koncesję na wydobycie ustalającą zasięg obszaru i teren górniczego.

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Przedmiotowy obszar nie leży również w obrębie obszaru NATURA 2000. Na dzień opracowania dokumentu, na podstawie wizji w terenie i analizy dostępnych materiałów, nie stwierdzono występowania w analizowanym terenie gatunków roślin, zwierząt i grzybów chronionych prawem krajowym i wspólnotowym.

Z przepisów art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika potrzeba określenia w planie miejscowym, które z wyznaczonych terenów podlegają ochronie akustycznej. W projekcie planu, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę tereny MN i US zaliczono do podlegających takiej ochronie, ustalając dla nich klasyfikację akustyczną terenów jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – tereny MN, zagrodowej – teren RM oraz związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – teren US.

Dla w/w terenów obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodne z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska.

Ochrona na podstawie odrębnych przepisów

Istotnym elementem ustaleń projektu planu są zapisy z zakresu zasad zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Analizowany dokument uwzględnia konieczność zagospodarowania ich na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa ustalanego na szczeblu krajowym (ustawowym), tj.:

- *Ustawy prawo wodne* – są to następujące tereny i obiekty:
 - tereny położone w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka – cały analizowany obszar; projekt planu akcentuje, iż zagospodarowanie terenów należy przeprowadzić zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
 - tereny położone w zasięgu oddziaływania istniejących urządzeń melioracji wodnych - rowy melioracyjne (teren 1MN i 1R); projekt planu wskazuje je w części graficznej; w części tekstowej ustala zakaz likwidacji, dopuszczając jedynie możliwość przebudowy rowu polegającej na ich przełożeniu w inne miejsce lub przekryciu, z zachowaniem ciągłości przepływu wód;
 - teren 1WZ – projekt planu akcentuje, iż w wyznaczonej strefie ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych obowiązują zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych - prawo wodne;
- *Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych* – z uwagi na fakt występowania w granicach analizowanego obszaru nieczynnego cmentarza ewangelickiego (1ZCz), projekt planu wskazuje granice stref ochrony sanitarnej o szerokości 50 m - jak dla terenu wyposażonego w sieć wodociągową oraz 150

m - jak dla terenów bez sieci wodociągowej; zagospodarowanie terenu strefy zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie.

Ochrona różnorodności biologicznej

Analizowany obszar nadal pozostaje pod nieznacznym wpływem działalności człowieka, co powoduje, iż dotychczas nieznaczną jego powierzchnia została przekształcona antropogenicznie i w części pokryta utwardzonymi szczelnymi powierzchniami. Największe urbanizacyjne przekształcenia zaszły jedynie w północno-zachodniej części w bezpośrednim sąsiedztwie drogi gminnej nr 106409E i częściowo nr 106410E w postaci zabudowy usługowej (dom kultury – świetlica wiejska wraz z boiskiem), mieszkaniowej jednorodzinnej, ruin zabudowy zagrodowej oraz wodociągowego ujęcia poboru wód podziemnych ze stacją pomp. Powyższe przekłada się na niewielki udział terenów zainwestowanych i powierzchni uszczelnionych w zasięgu analizowanego obszaru.

Pozostała znacząca powierzchnia terenu badań nadal pozostaje wolna od naniesień kubaturowych. Nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszary aktywne biologicznie to głównie obszary rolnicze użytkowane w postaci pól uprawnych i użytków zielonych z nieznaczącej części zadrzewionych. Jedynie na krańcach wschodnich występuje kompleks leśny (brzozowo – olszowy) będący własnością prywatną, zaś w części centralnej zlokalizowany jest nieczynny już cmentarz ewangelicki z dużym udziałem zieleni wysokiej. Zatem doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego.

Charakterystyczną roślinnością zajmującą największą część powierzchni aktywnej biologicznie obszaru opracowania są wtórne zbiorowiska polne i ruderalne, zaś zbiorowiska leśne, drzewiaste i zaroślowe stanowią mniejszy udział.

Reprezentantem szaty roślinnej na analizowanym obszarze jest przede wszystkim zieleń niska – zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów rolniczych (pola uprawne i pastwiska). Na szczególną uwagę zasługują cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występują przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie zewidencjonowanych rowów melioracyjnych wykorzystujących obniżenia terenowe. Bardzo typową grupą roślin dla terenów rolniczych jest roślinność synantropijna w szczególnie sposób zmieniona i przystosowana do panujących warunków antropogenicznych.

Zieleń wysoka ma postać jednego kompleksu leśnego o powierzchni ok. 0,28 ha, zieleni cmentarnej, szpalerów, skupisk zieleni śródpolnej i pojedynczych drzew, która znacząco podnosi bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru oraz pełni ważną funkcję w środowisku naturalnym. Uwzględniając powyższe zatem na analizowanym obszarze występują lasy i inne grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym.

Charakter i usytuowanie obszaru badań powoduje, iż od północnego-wschodu, południowego - wschodu i południowego - zachodu bezpośrednio graniczy z terenami otwartymi pozostającymi w leśnym, ale przede wszystkim w rolniczym użytkowaniu z postępującą na części sukcesją wtórną w postaci zadrzewień. Wzdłuż północno-zachodniej i wschodniej granicy obszaru badań sąsiedztwo stanowi zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana wzdłuż dróg gminnych.

Projekt planu wyznacza strefę, w obrębie której dopuszcza możliwość realizacji zabudowy i zainwestowania (tereny MN, US, WZ) będących jedynie w części adaptacją stanu istniejącego oraz strefę wyłączoną z możliwości urbanizacyjnej – tereny R i ZCz. Przyczyni się to do częściowej ochrony wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo terenów będących w ramach obszaru objętego opracowaniem. Projekt planu wyznacza następujące nieinwestycyjne tereny:

- teren rolniczy z zakazem zabudowy i dopuszczeniem wyłącznie sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym podziemnej);
- teren nieczynnego cmentarza ewangelickiego z utrzymaniem wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – na poziomie 85%.

W obrębie terenów zurbanizowanych i przeznaczonych do urbanizacji istotne jest pozostawienie jak największej powierzchni terenów aktywnych przyrodniczo. Realizacji tego założenia służą zapisy projektu planu określające minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnych wskazanych do zachowania w ramach każdej działki. Wskaźnik ten oscyluje na zróżnicowanym poziomie udziału w zależności od przeznaczenia terenu:

- a) 40% - tereny oznaczone symbolem MN, RM, US;
- b) 10% - teren oznaczony symbolem WZ.

Oznacza to, że zieleń będzie realizowana jako uzupełnienie zabudowy, głównie jako zieleń urządzona, a nie naturalna.

Ustalenia projektu planu nie są zgodne z Uproszczonym planem urządzania lasu opracowanym na okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2021 r. Jego realizacja wiąże się bowiem z wyłączeniem z produkcji leśnej całej powierzchni lasów występujących w granicach analizowanego obszaru. Na cele nieleśne – pod tereny przyszłej zabudowy oraz poszerzenie istniejącego terenu komunikacyjnego zostało przeznaczone ok. 0,28 ha lasów prywatnych, czyli 100% powierzchni lasów prywatnych objętych projektem planu.

Nie mniej jednak należy pamiętać, iż przeznaczenie gruntów leśnych będących własnością prywatną na cele budowlane nastąpi dopiero w momencie otrzymania zgody Marszałka Województwa Łódzkiego.

Najbogatsza fauna występuje w obrębie terenów leśnych i zadrzewionych oraz w sąsiedztwie rowów melioracyjnych. Projekt planu nie odnosi się do świata zwierzęcego, nie mniej jednak zachowanie bezpośredniego sąsiedztwa rowów melioracyjnych w dotychczasowym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych bardzo korzystnie wpływa na zapewnienie ciągłości powiązań przyrodniczych oraz ochrony szlaków migracji zwierząt. Ponadto w przypadku przebudowy rowu melioracyjnego, w obrębie terenu 1RM zgodnie z ustaleniami projektu planu budynki należy lokalizować minimum 5 m od granicy rowu.

Dyspozycje przestrzenne wyłączające teren lasu brzożowo – olszowy o powierzchni 0,28 ha z produkcji leśnej, spowodują nieodwracalne zmiany w istniejącej faunie leśnej i zostanie zakłócone naturalne środowisko zwierząt leśnych.

Proporcja terenów o różnych formach użytkowania

Obszar objęty opracowaniem w chwili obecnej posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Znaczną powierzchnię nadal stanowią tereny aktywne przyrodniczo nadal użytkowane rolniczo. Zabudowa koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Realizacja zaproponowanych w projekcie planu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do nieznacznego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia ok. 1/4 powierzchni analizowanego obszaru w tereny zabudowy o średnim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie generalnie 40% powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne. Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie częściowemu zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone z możliwości urbanizacyjnej (tereny R i ZCz) - ok. 69,3% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MN, RM, US, WZ) – ok. 24,6% analizowanego obszaru;
- tereny komunikacyjne (publiczne klasy lokalnej i dojazdowej oraz ciąg pieszo-jezdny) – ok. 6,1% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (tereny MN) – 19,5% powierzchni analizowanego terenu. Ok. 3,1% powierzchni obszaru badań projekt planu przeznacza pod zabudowę usługową (sportu i rekreacji), a ok. 1,1% pod zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych. Należy zaznaczyć, iż w znacznym stopniu są to nowe tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

aktywnych przyrodniczo w części będących w leśnym użytkowaniu. Ok. 6,1% to tereny pod publiczny układ rangi lokalnej (DG Nr 106410E – ul. Jeżynowa) i dojazdowej (DG Nr 106439E) oraz pod istniejący ciąg pieszo-jezdny (DG Nr 106442E) obsługujący nieczynny cmentarz ewangelicki zlokalizowany w centralnej części terenu badań.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3/4 powierzchni analizowanego terenu. Utrzymuje jej dotychczasową rolniczą (R) i cmentarną (ZCz) funkcję.

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Proporcje terenów o różnych sposobach zagospodarowania ustalonych w projekcie planu

Typ zagospodarowania terenu	Symbol terenu w projekcie planu	Powierzchnia ogółem [m ²]	% udział w ogólnej powierzchni
Tereny zabudowy	MN	38925	19,5
	RM	2211	1,1
	US	6240	3,1
	WZ	1811	0,9
	Razem	49187	24,6
Tereny z zakazem zabudowy	R	136935	68,6
	ZCz	1342	0,7
	Razem	138277	69,3
Tereny komunikacji	KDL	8367	4,2
	KDD	2850	1,5
	KDP	878	0,4
	Razem	12095	6,1
OGÓŁEM		199559	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rysunku projektu planu

4.5 Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych dla projektu mpzp oraz sposobów ich uwzględnienia i innych problemów środowiska

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z jej członkostwa w Unii Europejskiej. Dokumenty programowe UE wprowadzające koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych to m.in.: Agenda 21; Strategia Lizbońska (obowiązywała do 2010 r.); Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu; Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”; Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”.

Zobowiązania Polski w zakresie ochrony środowiska wynikają także z ratyfikowanych konwencji międzynarodowych m.in.: Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego; Konwencja z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym; Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku; Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro; Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu; Europejska Konwencja Krajobrazowa we Florencji; Konwencja z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

Polska jako członek Unii Europejskiej, jest zobowiązana do implementacji całego prawodawstwa unijnego do krajowego systemu prawnego. Dyrektywy Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska to m.in. dyrektywa: 2001/42/WE; 2000/60/WE;

2006/118/WE; 2001/81/WE; 96/62/WE; 2008/50/WE; 2009/28/WE; 2002/49/WE; 2008/98/WE; 2004/35/WE; 2003/4/WE; 2003/35/WE.

Najważniejszym dokumentem prawnym w Polsce jest *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski*, która w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo.

Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest uchwalona w 2001 roku "II Polityka Ekologiczna Państwa". Jej głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, przy założeniu, że skuteczna regulacja i reglamentacja korzystania ze środowiska nie dopuści do powstania zagrożeń dla jakości i trwałości zasobów przyrodniczych. Zakłada ona, że niepodważalnym kryterium obowiązującym na każdym, także lokalnym, szczeblu jej realizacji jest człowiek, jego zdrowie oraz komfort środowiska, w którym żyje i pracuje.

Dokumentem strategicznym wskazującym na główne wyzwania i najważniejsze priorytety polityki ekologicznej RP do 2016 roku była *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* (M. P Nr 34, poz. 501). Główne cele to m.in. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.

W zakresie gospodarki przestrzennej zasadniczym dokumentem na szczeblu krajowym jest „*Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*”, która wśród podstawowych celów wymienia kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Pożądanymi cechami polskiej przestrzeni będzie: konkurencyjność i innowacyjność, spójność wewnętrzna, bogactwo i różnorodność biologiczna, bezpieczeństwo oraz ład przestrzenny. Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju powinna sprostać zaspokojeniu bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych oraz umożliwić dalszy rozwój społeczno-gospodarczy w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska. Rozwój społeczno-gospodarczy należy racjonalnie powiązać z ochroną zasobów wodnych i ich dostępnością.

W projekcie planu priorytetowe cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, rządowym i samorządowym zostały uwzględnione i zawarte w treści poprzez odpowiednie sformułowania i zapisy. W sensie pozytywnym to:

1. Ustalenie szczegółowych wytycznych dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”* (ustala ochronę co najmniej 30% ekosystemów Europy, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz odbudowa już zdegradowanych ekosystemów oraz przekształcenie naszych systemów żywnościowych (strategia „od pola do stołu”) i przejście na bardziej zrównoważony system);
 - b) Krajowym – ustawa *Prawo ochrony środowiska* (ustala, iż polityka ochrony środowiska prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych).
2. Ustalenie szczegółowych wytycznych dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków poprzez wyartykułowanie ustaleń dla obiektu wymagającego specjalnej ochrony – dla nieczynnego cmentarza ewangelickiego ujętego w gminnej ewidencji zabytków – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Międzynarodowym - Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (1972);
 - b) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (zachowanie dziedzictwa kulturowego).

3. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie możliwości i intensywności wykorzystania terenów oraz nakazu zachowania minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Międzynarodowym – Konwencja *o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro* (1992);
 - b) Wspólnotowym – *Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”* (ustala ochronę co najmniej 30% ekosystemów Europy, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz odbudowa już zdegradowanych ekosystemów oraz przekształcenie naszych systemów żywnościowych (strategia „od pola do stołu”) i przejście na bardziej zrównoważony system);
 - c) Krajowym – *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski* (w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo); „*Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*” (ochrona różnorodności biologicznej).
4. Ustalenie zakazu likwidacji wskazanych na rysunku projektu planu rowów melioracyjnych oraz ustalenie zachowania ciągłości przepływu wód – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym - *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie skutków powodzi i suszy).
5. Ustalenie zakazu lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkami – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Siądmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (propagowanie gospodarki niskoemisyjnej).
6. Wprowadzenie zakazu lokalizowania obiektów i urządzeń mogących powodować przekroczenie obowiązujących standardów emisyjnych – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Siądmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (propagowanie gospodarki niskoemisyjnej);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (zapewnienie poprawy jakości powietrza; uzyskanie bezpiecznych wskaźników emisyjnych).
7. Wprowadzenie, przy realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w których występują zanieczyszczenia stwarzające zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, obowiązku stosowania rozwiązań ograniczających ich emisję do środowiska – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych); *Dyrektywa 2006/118/WE* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem).
8. Wyznaczenie terenów podlegających ochronie przed hałasem i przyjęcie klasyfikacji akustycznej zgodnie z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Dyrektywa 2002/49/WE* (odnosi się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku);
 - b) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przepisów poświęconych ochronie przed hałasem).
9. Ustalenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:

- a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych); *Dyrektywa 2006/118/WE* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem).
10. Wprowadzenie docelowego odprowadzania ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej bądź unieszkodliwiania ich w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Dopuszczenie atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych jedynie jako rozwiązania tymczasowego (do czasu wyposażenia obszaru w sieć kanalizacji sanitarnej) - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych); *Dyrektywa 2006/118/WE* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (sanityzacja terenów w zabudowie rozproszonej).
11. Wprowadzenie nakazu wstępnego magazynowania i selekcji odpadów na działce budowlanej i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Wspólnotowym – *Siądmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (postuluje ochronę przed negatywnym wpływem wytwarzania odpadów, zamiana odpadów na zasoby); *Dyrektywa 2008/98/WE* (eliminacja wytwarzania odpadów oraz wykorzystywanie odpadów jako zasobów);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (selektywne zbieranie odpadów komunalnych).
12. Ustalenie zaopatrzenia w wodę z gminnej sieci wodociągowej - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zaspokojenie zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu).
13. Wprowadzenie nakazu ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin oraz ustalenie zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Międzynarodowym - *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku (1992)*; *Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (1997)*;
 - b) Wspólnotowym - *Siądmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej);
 - c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła).
14. Dopuszczenie możliwości stosowania do ogrzewania pomieszczeń i do produkcji energii elektrycznej i ciepłej wody na własne potrzeby odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca, wód geotermalnych lub inną ze źródeł o mocy nieprzekraczającej 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Międzynarodowym - *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku (1992)*; *Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (1997)*;
 - b) Wspólnotowym - *Siądmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej);
 - c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła); *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu).

15. Ustalenie zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Międzynarodowym - Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku (1992); Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (1997);
 - b) Wspólnotowym - *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.*: „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (*Łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej*);
 - c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła).

Zgodnie z dokumentem szczebla krajowego jakim jest „*Poradnik przygotowania inwestycji...*” do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy włączyć problematykę dotyczącą zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej, która powinna być dostosowana do specyficznego kontekstu planu/programu. W SOOŚ należy uwzględnić nie tylko wpływ planu/programu na klimat i zmiany klimatu, ale również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych na plan/program oraz wynikające z tego długofalowe zagrożenia możliwości jego realizacji.

Zatem w prognozie oddziaływania na środowisko należy przeprowadzić analizę odporności ustaleń projektu dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza powinna również uwzględniać wpływ projektu planu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko uwarunkowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu – wzrost temperatury, większa częstotliwość i skala ekstremalnych zjawisk pogodowych.

1. Łagodzenie zmian klimatu – należy przez to rozumieć, taki sposób planowania, który nie przyczynia się do pogłębiania zmian klimatu; badając czy projekt planu miejscowego nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu uwzględniono w nim następujące elementy:
 - bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez m.in. technologie, sposób ogrzewania;
 - bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące m.in.: wytwarzanie odpadów, gospodarka odpadami, wylesianie;
 - bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący (transport materiałów na etapie budowy i eksploatacji np. transport towarów, odpadów, podróże osób);
 - działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych, np. zalesianie, zmiana sposobu użytkowania terenu, ochrona terenów zielonych i podmokłych;
 - działania skutkujące zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych np. nowoczesne technologie, korzystanie z odnawialnych źródeł energii, wykorzystanie materiałów budowlanych pochodzących z recyklingu;
 - pośrednie emisje gazów cieplarnianych związane z zapotrzebowaniem na energię, np. związane ze stosowaną technologią, oświetlenie, zastosowanie naturalnej izolacji, okien na południe, pasywnej wentylacji czy elementów energochłonnych.
2. Adaptacje do zmian klimatu - należy przez to rozumieć taki sposób planowania, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu; tworząc projekt planu miejscowego należy rozważyć ewentualne inwestycje na danym terenie, realizowane zgodnie z zapisami projektu planu oraz respektować potencjalne klęski żywiołowe, związane ze zmianami klimatu takie jak:
 - powódzie – poprzez np.: lokalizację, konstrukcję, możliwość awaryjnego zasilania w energię i wodę;

- pożary – poprzez np.: konstrukcję, zagospodarowanie terenu, systemy awaryjne, ogniodporne materiały budowlane, drogi ewakuacyjne;
- fale upałów – poprzez np.: konstrukcję, zagospodarowanie terenu – zacienianie, dachy pokryte roślinnością, klimatyzację, ochronę przeciwpożarową, retencję wody, minimalizowanie zjawiska miejskich wysp ciepła, emisje lotnych związków organicznych i tlenków azotu, rodzaj i kolor materiałów budowlanych;
- susze – poprzez np.: systemy oszczędzania wody, gromadzenie wód opadowych i roztopowych, przygotowanie na zwiększone zapotrzebowanie na wodę, ochronę przeciwpożarową, ochronę krajobrazu (ochrona zieleni), zachowanie ciągłości siedlisk, wpływ na warstwy wodonośne, instalacje oczyszczania ścieków umożliwiającą odzysk wody, zamknięty obieg wody technologicznej;
- nawalne deszcze i burze – poprzez np.: konstrukcję, odprowadzanie wody, wpływ na retencję wody, stopień izolacji terenu, zagospodarowanie terenu (zalesianie, tereny zielone), awaryjne zasilanie, ochronę przed podtopieniami (lokalizacja), piorunochrony, ryzyko wycieku zanieczyszczeń, zasuwy burzowe, właściwe odwodnienie terenu, drogi ewakuacyjne;
- silne wiatry – poprzez np.: konstrukcję, ryzyko przewrócenia obiektów w sąsiedztwie np. drzew, awaryjne zasilanie;
- katastrofalne opady śniegu - poprzez np.: konstrukcję (stabilność i wytrzymałość), awaryjne zasilanie, eksploatację (np. usuwanie śniegu);
- fale mrozu – poprzez np.: konstrukcję, awaryjne zasilanie, materiały budowlane odporne na niskie temperatury, ochrona przed szkodami wywołanymi zamarzaniem i odmrażaniem (wodociągi, drogi).

Wszystkie aspekty i problemy wyżej wymienione były szczegółowo analizowane przez projektanta planu miejscowego i zostały uwzględnione w zapisach projektu planu. Ponadto projekt planu uwzględnia zapisy „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może narzucać konkretnych rozwiązań technologicznych, nie mniej jednak pozwala ograniczyć czy nawet uniknąć kosztów i ryzyka wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Do ustaleń projektu planu oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych wpisujących się w łagodzenie zmian klimatu oraz adaptację do nich należy wymienić:

- zachowanie na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru – tj. 68,6% dotychczasowego rolniczego użytkowania (grunty orne i użytki zielone) bez prawa realizacji zabudowy (dopuszcza jedynie sieć, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej – w tym podziemnej);
- zakaz likwidacji istniejących rowów melioracyjnych, dopuszczając jedynie możliwość przełożenia ich w inne miejsce lub przekrycie, z zachowaniem bezkolizyjnego przepływu wód;
- wyłączenie z zabudowy bezpośredniego sąsiedztwa rowów melioracyjnych (zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych), co bardzo korzystnie wpływa na zachowanie ciągłości przepływu wód;
- w przypadku przebudowy rowu melioracyjnego w obrębie terenu IRM - obowiązek lokalizowania budynków minimum 5 m od granicy rowu;
- zakaz podwyższania terenu poprzez nawiezenie gruntu, gruzu i tym podobne, powodujące spływ wód opadowych i roztopowych na działki sąsiednie;
- nakaz zagospodarowania powierzchni działki budowlanej w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem wód opadowych i roztopowych;
- wprowadzenie ograniczeń w intensywności wykorzystania terenu;
- nakaz zachowania minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej określonego indywidualnie dla każdego przeznaczenia terenu;

- nakaz ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
- ustalenie zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych;
- dopuszczenie możliwości stosowania odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca lub wód geotermalnych o mocy do 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji;
- nakaz wstępnego magazynowania i selekcji odpadów na działce budowlanej i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami;
- zakaz lokalizowania powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów;
- obowiązek urządzenia nawierzchni miejsc na pojemni ki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi.

4.6 Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie planu wynikających z potrzeb ochrony środowiska

Projekt planu w przyjętych ustaleniach tekstowych i w warstwie graficznej uwzględnia zasadnicze cechy oraz specyfikę uwarunkowań przyrodniczych obszaru objętego opracowaniem oraz jego sąsiedztwa.

W projekcie planu dla terenów, w obrębie których może być lokalizowana zabudowa, określono parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym: nieprzekraczalną linię zabudowy, gabaryty obiektów (m.in. maksymalną wysokość budynku), minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej i maksymalną powierzchnię zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej, minimalną i maksymalną intensywność zabudowy. Powyższe ma na celu kształtowanie projektowanej zabudowy w sposób planowy i racjonalny.

Z punktu widzenia nowo planowanych inwestycji projekt planu zakazuje lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, z wyjątkiem:

- a) urządzeń lub zespołu urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych w terenie 1WZ,
- b) wylesień mających na celu zmianę sposobu użytkowania enklawy lasu pośród użytków rolnych w terenie 2MN,
- c) inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Żaden z lokalizowanych w analizowanym terenie obiektów i urządzeń nie może powodować przekroczenia obowiązujących standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych.

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, należy do zadań własnych gminy.²⁸ Zgodnie z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów nieznaczna powierzchnia analizowanego obszaru leży w obrębie strefy przeznaczonej do urbanizacji. W zasadzie to władze gminy w ostateczności zdecydują jakie przedsięwzięcie, w tym zawsze czy potencjalnie znacząco oddziaływujące na środowisko w myśl przepisów odrębnych, pojawi się w obrębie terenów MN, RM, US czy WZ oraz ostatecznie zostanie zrealizowane. Nie mniej jednak największe prawdopodobieństwo pojawienia się w obrębie terenu badań ma zabudowa mieszkaniowa, która w konsekwencji będzie prowadzić do wylesień gruntu o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, stanowiącego enklawę lasu pośród użytków rolnych – w terenie 2MN. Świadczy o tym ustalone dla powyższych terenów przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne uzupełniające.

²⁸ Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 293 ze zmianami)

Warto zaznaczyć, iż obecny etap - projekt planu to jedynie wskazanie przeznaczenia terenu. Nie ma jeszcze miejsca przesądzenia, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana. Dlatego też na obecnym etapie nie możemy odnieść się do konkretnej inwestycji możliwej do pojawienia się w obrębie terenów przeznaczonych do zabudowy. Zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko analizy odnoszą się do zaproponowanych w projekcie planu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i zagospodarowania przestrzennego. Rozpatrują przede wszystkim zaproponowane przeznaczenie poszczególnych terenów i zasady ich zagospodarowania. Przy braku informacji, czy dane przedsięwzięcie zostanie zrealizowane brak jest możliwości określenia pełnego oddziaływania na środowisko. Ponadto dopuszczone w projekcie planu przedsięwzięcia będą potrzebowały przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym ewentualnego sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz obowiązkowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero na tym etapie będzie możliwość pełnej oceny na środowisko, bowiem będą informacje o konkretnych inwestycjach i o konkretnych rozwiązaniach technicznych.

Analizując istniejące zagospodarowanie należy zauważyć, iż zakazy projektu planu w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie naruszają istniejącego sposobu zagospodarowania. W chwili obecnej, obszar badań jest bowiem zainwestowany w nieznacznym stopniu. Jest to przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi, zabudowa usługowa (dom kultury – świetlica wiejska z boiskiem), która w myśl obowiązującego w Polsce prawa z zakresu ochrony środowiska nie jest przedsięwzięciem mogąącym znacząco oddziaływać na środowisko.

Znacznie inna sytuacja jest przy terenie infrastruktury technicznej wodociągowej (teren 1WZ), który projekt planu akceptuje i wskazuje pod konkretne przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko - wodociągowe ujęcie poboru wód podziemnych. Dlatego też dla w/w terenu dopuszcza urządzenia lub zespół urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych. Jednocześnie jest to inwestycja celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej dopuszczona zapisami projektu planu.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w obrębie analizowanego terenu projekt planu nie zezwala na lokalizację zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych.

W celu zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowy a powierzchnią aktywną przyrodniczo projekt planu wprowadza obowiązek zachowania na terenach przeznaczonych pod zabudowę i zagospodarowanie minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej. Zapis ten ma na celu zapobiec zbyt dużemu uszczelnieniu obszarów przeznaczonych do zainwestowania i zabudowy. Projekt planu nie wskazuje jakie formy zieleni są preferowane lub zalecane w ramach realizacji minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Dla poprawy walorów krajobrazowych wskazane byłoby określenie udziału zieleni wysokiej w powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej.

Aby zapewnić odpowiednie warunki życia obecnym i przyszłym użytkownikom analizowanego terenu, projekt planu na podstawie art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* wyznaczył tereny podlegające ochronie akustycznej. Przyjął dla nich, zgodnie z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska, następującą klasyfikację akustyczną:

- a) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - tereny oznaczone symbolem MN;
- b) jak dla terenów zabudowy zagrodowej – teren oznaczony symbolem RM;
- c) jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – teren oznaczony symbolem US.

W ich obrębie nie wolno przekroczyć dopuszczalnych wartości poziomów hałasu w środowisku, określone w przepisach odrębnych. Jednocześnie projekt planu ustala ochronę przed hałasem dla istniejącej i projektowanej zabudowy zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

Dotrzymanie standardów akustycznych na terenach chronionych akustycznie będzie zależało od jej odległości od źródła zagrożenia (tras komunikacyjnych i zakładów produkcyjnych), jak też stosowanych form ochrony przed hałasem (np. zieleni izolacyjna).

Realizacja projektu planu wiąże się z wyłączeniem z produkcji leśnej wszystkich gruntów leśnych pozostających w granicach analizowanego terenu przeznaczając je pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (fragment terenu 2MN) oraz pod publiczny układ komunikacyjny (fragment terenu 2KDL).

Projekt planu zawiera ustalenia mające na celu zapewnienie ciągłości przepływu wód powierzchniowych przepływających przez północno-zachodnią część terenu badań i południowo-wschodnie jego krańce - zewidencjonowane rowy melioracyjne (R-B6 (R-N9) i R-49/1/1). Ich bezpośrednie sąsiedztwo zachowuje generalnie w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych. W przypadku przebudowy rowu melioracyjnego w obrębie terenu 1RM, zgodnie z ustaleniami projektu planu, budynki należy lokalizować minimum 5 m od granicy rowu.

Ponadto projekt planu chroni istniejące urządzenia melioracji wodnych (rowy melioracyjne). Zakazuje likwidacji istniejących rowów melioracyjnych wskazanych graficznie na rysunku projektu planu, dopuszczając jedynie możliwość przełożenia ich w inne miejsce lub przekrycie, z zachowaniem bezkolizyjnego przepływu wód.

W chwili obecnej z analizowanego obszaru ścieki odprowadzane są przede wszystkim do zbiorników bezodpływowych okresowo opróżnianych przez firmy świadczące usługi asenizacyjne. Wskazane jest podjęcie działań mających na względzie poprawianie i utrzymanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej, co też czyni projekt planu. Zawiera on wiele zapisów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, których celem jest poprawa stanu istniejącego.

Projekt planu ustala docelowe odprowadzanie ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej. Atestowane, szczelne zbiorniki bezodpływowe zostały dopuszczone jedynie jako rozwiązanie tymczasowe - do czasu wyposażenia obszaru badań w sieć kanalizacji sanitarnej. Ponadto projekt planu dopuszcza możliwość unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Dla całego analizowanego obszaru projekt planu zakazuje wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu nie będą skutkować na udokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 401, gdzie poziom zbiornikowy tworzą utwory kredy dolnej zalegające na znaczących głębokościach pod powierzchnią terenu i są izolowane od poziomów wodonośnych czwartorzędu grubą warstwą glin i ilów. Ponadto na uwagę zasługuje fakt, iż na całym obszarze zbiornika GZWP nr 401 w granicach gminy Rzgów (w tym również analizowany teren) występują bardzo dobre warunki naturalnej ochrony i nie ma konieczności ustanawiania obszaru ochronnego – stopień podatności poziomu zbiornika jest bardzo mały (czas dopływu pionowego wody do granic zbiornika wynosi powyżej 50 lat).

Projekt planu nakazuje, by powierzchnie działek budowlanych kształtować w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem powierzchniowym wód opadowych i roztopowych. Ponadto zakazuje podwyższania terenu poprzez nawiezienie gruzu, gruntu i tym podobne, powodujące spływ wód opadowych i roztopowych na działki sąsiednie.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu bezpośrednio i pośrednio odnoszących się do problematyki wodnej nie powinna skutkować nie osiągnięciem celi środowiskowych ustalonych w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” dla jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych. Czyli:

- osiągnięciem i utrzymaniu dobrego stanu/potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych;
- osiągnięciem i utrzymaniu dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych.

Analizując ustalenia projektu planu z zakresu gospodarki wodno-ściekowej mają one raczej wymiar pro-środowiskowy i przyczynią się w przyszłości do poprawy stanu istniejącego. Projekt planu ustala m.in.:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi;
- docelowe odprowadzanie powstałych ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej;

- indywidualna kanalizacja sanitarna w postaci atestowanych szczelnych zbiorników bezodpływowych – dopuszczona jedynie jako rozwiązanie tymczasowe;
- obowiązek, przy realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w których występują zanieczyszczenia stwarzające zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stosowania rozwiązań ograniczających ich emisję do środowiska;
- zakaz lokalizowania powierzchniowych i podziemnych składowisk opadów;
- obowiązek urządzania nawierzchni miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób umożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi.

Zakazane jest pozyskiwanie energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko. Projekt planu ustala zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych. Nakazuje ogrzewanie pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin.

Ponadto dopuszcza możliwość stosowania do w/w celów oraz do produkcji na własne potrzeby energii elektrycznej i ciepłej wody odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca lub wód geotermalnych o mocy nieprzekraczającej 100 kW, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki i ochrony środowiska, z wykluczeniem turbin wiatrowych nie spełniających warunków mikroinstalacji. Projekt planu nie wyznacza obszarów, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Zatem będą to źródła energii o małej mocy nie skutkujące znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

W kontekście obowiązującej ustawy o OZE „temat może być bardzo intratny”, zwłaszcza jeżeli mamy na uwadze źródła o małej mocy. Ponadto dziedzina energii odnawialnej charakteryzuje się dużą innowacyjnością prac badawczych prowadzonych w celu poszukiwania coraz to nowszych rozwiązań produkcji energii w sposób odnawialny. Dlatego też mając na uwadze, że projekt planu opracowywany jest na lata jego obowiązywania nie powinno się jednoznacznie wskazywać konkretnego źródła energii odnawialnej (np. tylko paneli fotowoltaicznych czy energii wiatru czy wód geotermalnych). Może to być bowiem krzywdzące dla inwestora, który miałby możliwość ograniczenia kosztów produkcji poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie korzystania z energii ekologicznej pozyskanej za pomocą nowoczesnych i ekologicznych źródeł energii, a projekt planu by tego zakazywał z prostego względu, że na dzień jego opracowywania przedmiotowe źródło jeszcze było nierozpoznane. Największe możliwości i najprawdopodobniejszym odnawialnym źródłem energii dla analizowanego obszaru jest energia promieniowania słonecznego, energia wiatru, ciepło ziemi.

Powstające odpady muszą być selektywnie wstępnie magazynowane w granicach działki budowlanej i usuwane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami. Nawierzchnia miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych powinny być urządzone w sposób umożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi. Projekt planu zakazuje ponadto lokalizowania wszelkich powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów.

Ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej zawarte w projekcie planie mają na celu minimalizację negatywnych skutków funkcjonowania obiektów w obrębie terenów przeznaczonych do urbanizacji. Wymagane planem zapewnienie projektowanej zabudowie dostępności do sieci infrastruktury technicznej gwarantuje brak uciążliwości związanych z jej funkcjonowaniem.

4.7 Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz zdrowie ludzi i zabytki

Projektowane w projekcie planu zagospodarowanie będzie się wiązało z następującymi zjawiskami:

- **wprowadzeniem gazów lub pyłów do powietrza** – w projekcie planu ustalono, zakaz lokalizowania w analizowanym terenie obiektów i urządzeń mogących powodować przekroczenie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych, m.in. dotyczących zanieczyszczeń powietrza;

emitorem zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery są i nadal pozostaną indywidualni wytwórcy ciepła na własne potrzeby (budynki o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym w zabudowie zagrodowej) i usługowej); nie powinny one jednak stwarzać w omawianym zakresie dużych uciążliwości, gdyż w zakresie zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej projekt planu ustala wykorzystywanie indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych; nakazuje ogrzewanie pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, w tym stałymi, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska; ponadto projekt planu do w/w celu oraz produkcji energii elektrycznej i ciepłej wody na własne potrzeby dopuszcza możliwość stosowania odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca lub wód geotermalnych o mocy do 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji; na przedmiotowym terenie brak jest uwarunkowań wykluczających którekolwiek źródło; należy jednak przypuszczać, iż w praktyce realizacja powyższych zapisów projektu planu będzie odbywała się w perspektywnie długim okresie czasu; modernizacja lub zakup nowych piecy wymaga bowiem poniesienia przez indywidualnych użytkowników terenów znacznych nakładów inwestycyjnych; zatem struktura i ilość emitowanych zanieczyszczeń będzie ściśle związana ze statutem materialnym użytkowników i ich wolą;

drugim źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza będą również tereny komunikacyjne (środki transportu); głównym źródłem uciążliwości w zakresie zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego nadal pozostanie droga gminna nr 106409E, 106410E (ulica Jeżynowa) i 106439E przebiegające wzdłuż granic obszaru badań; w zakresie terenów komunikacyjnych projekt planu wzdłuż północno-wschodniej granicy wyznacza drogę gminną nr 106410E; częściowo wzdłuż południowo-wschodniej granicy wyznacza jedynie wąski pas pod poszerzenie w/w drogi gminnej, a wzdłuż południowo-zachodniej i częściowo południowo-wschodniej granicy - pas pod poszerzenie drogi gminnej nr 106439E; łącznie pod cały układ komunikacyjny projekt planu przeznaczają ok. 6,1% powierzchni analizowanego obszaru, z czego ok. 5,7% to tereny pod w/w układ publiczny rangi lokalnej i dojazdowej, a 0,4% stanowi publiczny ciąg pieszo-jezdny jako adaptacja drogi gminnej nr 106442E) prowadzącą do nieczynnego cmentarza ewangelickiego; zatem realizacja projektu planu nie spowoduje znaczących zmian w rozmieszczeniu źródeł emisji komunikacyjnych w stosunku do stanu istniejącego; ponadto wraz z realizacją projektu planu nie wzrośnie znacząco emisja gazów i pyłów związanych z eksploatacją pojazdów samochodowych w stosunku do stanu obecnego; projekt planu umożliwi bowiem przekształcanie zaledwie 1/4 powierzchni analizowanego obszaru w tereny zainwestowane (głównie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, usługową (sportu i rekreacji), wodociągową infrastrukturę techniczną wyznaczone w bezpośrednim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, co bezpośrednio wiąże się jednak z nieznacznym wzrostem lokalnego natężenia ruchu samochodowego – zwiększy się liczba użytkowników analizowanego terenu będących źródłem hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego;

jednym z czynników rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń jest częstotliwość i prędkość napływających mas powietrza (wiatrów), gdyż skuteczne przewietrzenie terenów, na którym gromadzą się zanieczyszczenia ogranicza możliwość zaistnienia w powietrzu przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń;

- **wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi** – projekt planu zakazuje wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami; powstające ścieki będą docelowo odprowadzane w systemie kanalizacji zbiorczej; nie mniej jednak do czasu wyposażenia obszaru badań w sieć kanalizacji sanitarnej gospodarka ściekowa będzie odbywała się w sposób indywidualny – poprzez stosowanie atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych; ponadto projekt planu dopuszcza możliwość unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków, ale tylko na zasadach określonych w przepisach odrębnych;

ze względu na nieznacznie poszerzoną możliwość urbanizacji w granicach analizowanego obszaru (ok. 24,6% jego powierzchni projekt planu przeznacza pod zabudowę) można przypuszczać, iż ilość odprowadzanych ścieków w stosunku do stanu istniejącego nieznacznie wzrośnie; źródłem ścieków będą przede wszystkim budynki realizowane w obrębie terenów MN i US; ich ilość w chwili obecnej jest trudna do oszacowania, bowiem będzie ona uzależniona od przebiegu i natężenia procesów eksploatacyjnych i urbanizacyjnych;

- **zmianą warunków hydrogeologicznych** – dalsza urbanizacja analizowanego terenu poprzez nieznaczne rozszerzenie możliwości wprowadzania nowej zabudowy przyczyni się do zmiany warunków gruntowo-wodnych; może dojść do obniżenia się zwierciadła wód podziemnych; zabudowa oraz utwardzenie i wyasfaltowanie części analizowanego terenu ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych, i jednocześnie zmienia spływ powierzchniowy; ma miejsce przyspieszenie i zwiększenie spływu wód opadowych i roztopowych, w związku ze zmianą pokrycia terenu i uszczelnieniem dalszej części podłoża - stosowanie nieprzepuszczalnych nawierzchni, utrudniających wsiąkanie wód w głąb podłoża; wyznaczone tereny zabudowy, w części będące zachowaniem stanu istniejącego, o generalnie średnim czterdziestoprocentowym udziale powierzchni biologicznie czynnej, nie powinny jednak stanowić dużego zagrożenia ze względu na nieznaczną powierzchnię terenu badań przeznaczonego do zabudowy;
- **wykorzystywaniem zasobów środowiska** – na obszarze objętym opracowaniem nie występują złoża surowców mineralnych; projekt planu nie wyznacza żadnych terenów, na których dopuszczalna jest eksploatacja surowców; realizacja ustaleń projektu planu może wpłynąć na zasoby wód podziemnych, bowiem analizowany dokument wyznacza teren infrastruktury technicznej wodociągowej; nie mniej jednak jest to adaptacja zastanego stanu istniejącego oraz należy również pamiętać, iż zasady i warunki poboru określa aktualne pozwolenie wodnoprawne;
- **przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i pokrywy glebowej** – głównym sposobem ingerencji w istniejącą rzeźbę i pokrywę glebową będzie zabudowa i tereny komunikacyjne, między innymi na skutek robót koniecznych do posadowienia budynków oraz poszerzenia istniejących dróg publicznych; pozytywnym aspektem projektu planu jest zakazanie podwyższania terenu poprzez nawiezienie gruntu, gruzu i tym podobne;
- **zanieczyszczeniem gleby lub ziemi** – możemy spodziewać się zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem) wzdłuż układu komunikacyjnego tworzonego przez istniejącą już drogę gminną nr 106409E (północny-zachód i częściowo południowy - wschód), 106410E (północny-wschód) i 106439E (południowy - zachód i częściowo południowy - wschód) oraz ciąg pieszo-jezdny (DG Nr 106442E) prowadzący do nieczynnego cmentarza ewangelickiego; ponadto uciążliwość będzie stwarzać ruch komunikacyjny w obrębie poszczególnych terenów zabudowy;
zachowanie na aż ok. 68,6% powierzchni analizowanego obszaru dotychczasowego rolniczego użytkowania terenu powoduje, iż możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb związkami azotu i fosforu w wyniku zabiegów podnoszenia żyzności gleb skutkujących podnoszeniem stężenia tych związków; ponadto działalność rolnicza jest również źródłem zanieczyszczeń obszarowych (spływy powierzchniowe z pól do wód powierzchniowych);
na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu jego wytycznych powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi; projekt planu zawiera liczne zapisy mające na celu zniwelować ich uciążliwość na poszczególne elementy środowiska; ponadto projekt planu zakazuje lokalizowania wszelkich powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów;
- **emitowaniem hałasu** – źródłem uciążliwości akustycznej będą tak jak dotychczas trasy komunikacyjne rangi gminnej stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla obszaru badań od północnego-zachodu (DG Nr 106409E), północnego-wschodu (DG Nr 106410E) i południowego - zachodu (DG Nr 106439E); założenia funkcjonalno-przestrzenne analizowanego obszaru nie wiąże się z powstaniem

nowych komunikacyjnych źródeł uciążliwości akustycznych; źródłem hałasu będą także auta użytkowników terenu; realizacja projektu planu wiąże się jednak z nieznacznym poszerzeniem strefy do urbanizacji – do zabudowy przeznaczają ok. 1/4 powierzchni analizowanego obszaru;

rozpatrując bezpośrednie sąsiedztwo analizowanego obszaru należy stwierdzić, iż stanowią je głównie tereny otwarte pozostające w leśnym i rolniczym użytkowaniu; w stanie istniejącym zabudowa występuje za północno-zachodnią i południowo-wschodnią granicą (funkcja mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa – zabudowa chroniona akustycznie);

na obecnym etapie nie można dokładnie określić wielkości oddziaływania akustycznego, brak możliwości stwierdzenia, czy zaprojektowane rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne doprowadzą do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zależne jest to bowiem od wielu czynników i uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, między innymi od intensywności procesów urbanizacyjnych, czy też ustaleń decyzji administracyjnych;

projekt planu dla istniejącej i projektowanej zabudowy ustala ochronę przed hałasem zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska; przyjmuje dla nich klasyfikację akustyczną oraz ustala obowiązek dotrzymania w ich obrębie dopuszczalnych wartości poziomów hałasu w środowisku;

- **wytwarzaniem odpadów** – obecnie źródłem wytwórców odpadów jest istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa, usługowa i wodociągowej infrastruktury technicznej; w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi przekształcenie ok. 24,6% powierzchni analizowanego terenu, w części dotychczas aktywnego przyrodniczo w tereny zurbanizowane; pojawienie się nowej zabudowy, a tym samym użytkowników terenu, będzie się wiązało ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów;

plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje rodzaj przeznaczenia terenu, nie przesądza natomiast o lokalizacji konkretnych obiektów; na obecnym etapie nie można dokładnie określić ilości i rodzaju powstających odpadów, których wielkość zależna jest od ilości użytkowników danego obszaru;

projekt planu nakazuje selekcję i wstępne magazynowanie odpadów na działce budowlanej i usuwanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami;

- **emitowaniem pól elektromagnetycznych** – obecnie w granicach analizowanego obszaru nie występują emitery pól elektromagnetycznych;
- **zmianą szaty roślinnej** – w wyniku realizacji projektu planu nastąpią zarówno negatywne jak i pozytywne zmiany;

wraz ze zmianą w użytkowaniu terenu na ok. 24,6% powierzchni analizowanego obszaru, likwidacji ulegnie dotychczasowa powierzchnia użytków rolnych (grunty orne, użytki zielone), jak również cały prywatny kompleks leśny, co jest negatywnym aspektem realizacji projektu planu; dla terenów zabudowy projekt planu ustala zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej generalnie na średnim poziomie 40%; nie mniej jednak szata roślinna na terenach przeznaczonych do urbanizacji będzie zastępowana w dużej mierze poprzez nasadzenia zieleni towarzyszącej zabudowie; kolejnym negatywnym zjawiskiem jest wyłączenie z produkcji leśnej wszystkich gruntów leśnych pozostających w granicach analizowanego terenu przeznaczając je pod przyszłą zabudowę mieszkaniową jednorodziną (fragment terenu 2MN) oraz pod poszerzenie istniejącego publicznego układu komunikacyjnego (fragment terenu 2KDL); należy jednak pamiętać, iż przeznaczenie gruntów leśnych na cele budowlane nastąpi dopiero w momencie otrzymania zgody Marszałka Województwa Łódzkiego; sam projekt planu nie przesądza o wyłączeniu gruntów leśnych z produkcji leśnej;

pozytywnym aspektem zaproponowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych jest wyłączenie z możliwości urbanizacyjnych aż ok. 69,3% powierzchni analizowanego terenu (teren rolniczy – R, nieczynnego cmentarza ewangelickiego – ZCz); warto również zwrócić uwagę na średniowysoki

wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej – na poziomie 40% powierzchni działki budowlanej;

- **ryzykiem wystąpienia poważnych awarii** – ustalenia projektu planu nie przewidują lokalizacji żadnych nowych obiektów mogących stanowić ryzyko wystąpienia poważnych awarii; projekt planu wręcz przeciwnie – zakazuje realizacji zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych;

Wpływ ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania na poszczególne elementy środowiska oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000:

- **powietrze:** największy wpływ na jakość powietrza będzie miała emisja gazów i pyłów do powietrza pochodząca z kilku źródeł – realizacja i użytkowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, usługowej (w tym usługi sportu i rekreacji), infrastruktury technicznej wodociągowej, ruch kołowy na sąsiadujących trasach komunikacyjnych i w obrębie analizowanego obszaru oraz rolnictwo; dlatego bardzo korzystnym zapisem projektu planu jest ustalenie dotyczące stosowania technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych i wysoki stopień czystości emisji spali (w rozumieniu przepisów z zakresu ochrony środowiska) oraz dopuszczenie możliwości pozyskiwania ciepła i energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100kW (prócz źródeł energii wykorzystujących siłę wiatru), a więc nieuciążliwych, które nie tylko nie spowodują znaczących zmian w stanie powietrza, ale wręcz wpłyną na poprawę jego jakości;

stan sanitarny powietrza zależeć więc będzie wyłącznie od przestrzegania przez przyszłych użytkowników analizowanego terenu w/w wymogu oraz przepisów z zakresu ochrony środowiska (ochrony powietrza), jak również od napływu zanieczyszczeń z zewnątrz;

istniejące tereny rolnicze w znacznej części zredukują powstałe zanieczyszczenia powietrza;

- **klimat:** nie powinny nastąpić żadne zasadnicze zmiany w stosunku do stanu istniejącego;
- **wody powierzchniowe i podziemne:** realizacja projektu planu nie powinna spowodować pogorszenia stanu wód i tym samym mieć wpływu na niedotrzymanie ustalonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i wód podziemnych (JCWPd); projekt planu zawiera zapisy, które wpisują się w ustalone cele środowiskowe, pod warunkiem oczywiście respektowania ich przez użytkowników terenów;

realizacja projektu planu zapobiega i ogranicza dopływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, bowiem chroni rowy melioracyjne i ziemię przed odbieraniem nieoczyszczonych ścieków; będzie to miało w konsekwencji korzystny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne; niestety projekt planu zezwala na realizację przydomowych oczyszczalni ścieków, które często nie stanowią stuprocentowego zabezpieczenia wód i ziemi przed zanieczyszczeniami, a wręcz przeciwnie same mogą stać się źródłem zakażenia bakteriologicznego (oczyszczalnie drenażowe); nie mniej jednak należy tutaj podkreślić, iż projekt planu w przypadku realizacji przedsięwzięć, w których występują zanieczyszczenia stwarzające zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, nakazuje stosowanie rozwiązań ograniczających ich emisję do środowiska;

zaproponowane rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej w prawdzie nie należą do bezpiecznych ekologicznie – umożliwienie odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych, których nieprawidłowa eksploatacja może doprowadzić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozprzestrzeniania się odorów; warto tutaj jednak podkreślić, iż w/w rozwiązania zostały dopuszczone jedynie jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu wyposażenia obszaru badań w sieć kanalizacji sanitarnej;

projekt planu zakazuje lokalizowania wszelkich powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów oraz obowiązek urzędnika nawierzchni miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi;

realizacja ustaleń projektu planu może wpłynąć na ilościowe zasoby wód podziemnych, bowiem w obrębie analizowanego obszaru zostało udokumentowane ujęcie wód podziemnych na potrzeby wodociągu gminnego; należy jednak pamiętać, iż zasady i warunki poboru określa aktualne pozwolenie wodnoprawne;

projekt planu chroni istniejące urządzenia melioracji wodnych (rowy melioracyjne); zakazuje likwidacji istniejących rowów melioracyjnych, pokazanych graficznie na rysunku projektu planu, dopuszczając jedynie możliwość przełożenia ich w inne miejsce lub przekrycie, z zachowaniem bezkolizyjnego przepływu wód;

zabudowa oraz tereny utwardzone (w tym tereny komunikacyjne) ograniczają możliwość zasilania wód gruntowych, jednocześnie przyczyniając się do zwiększenia przepływu w rowach melioracyjnych, ciekach i rzekach; w wyniku realizacji projektu planu udział terenów zabudowy do terenów użytkowanych przyrodniczo nieznacznie wzrośnie i nie powinien stanowić zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego;

projekt planu zawiera ustalenia mające na celu zapewnienie ciągłości przepływu wód powierzchniowych przepływających przez północno-zachodnią część terenu badań i południowo-wschodnie jego krańce - zewidencjonowane rowy melioracyjne (R-B6 (R-N9) i R-49/1/1); ich bezpośrednie sąsiedztwo zachowuje generalnie w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych; ponadto w przypadku przebudowy rowu melioracyjnego w obrębie terenu 1RM, budynki należy lokalizować minimum 5 m od granicy rowu;

projekt planu akcentuje, iż cały analizowany teren położone są w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka, gdzie obowiązuje zagospodarowania terenu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych (w tym z zakresu prawa wodnego);

przy respektowaniu wytycznych projektu planu nie powinno nastąpić jednak pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;

- **powierzchnię ziemi i gleby:** roboty budowlane związane z lokalizacją nowej zabudowy i terenów komunikacyjnych spowodują naruszenie istniejącej powierzchni glebowej; pod budynkami, parkingami, terenami komunikacyjnym nastąpi unieczynnienie gleby, a tym samym ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz znaczące zmniejszenie powierzchni produkcyjnej gleb; skutkiem tych działań może być: usunięcie gleby na powierzchni przeznaczonej pod budynek lub ciąg komunikacyjny, zmiana cech fizycznych gleby, powstanie gruntów nasypowych;

nie powinny nastąpić zmiany w zakresie ukształtowania terenu, bowiem projekt planu zakazuje podwyższenia terenu;

- **klimat akustyczny:** na analizowanym obszarze występują tereny podlegające ochronie akustycznej, dla których projekt planu przyjął klasyfikację akustyczną zgodnie z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska; realizacja ustaleń projektu planu, czyli umożliwienie powstania nowej zabudowy, będzie generować dodatkowy ruch samochodowy, który może wiązać ze zwiększoną emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego;

ponadto klimat akustyczny jest i będzie kształtowany przez sąsiednie, istniejące i rozbudowywane ciągi komunikacyjne rangi gminnej; zatem ruch komunikacyjny jest i pozostanie najważniejszym emitorem hałasu na analizowanym terenie;

- **bioróżnorodność, zwierzęta, rośliny:** zakłada się, że potencjalne zmniejszenie bioróżnorodności jest proporcjonalne do zróżnicowania i zagęszczenia gatunków roślin i zwierząt oraz powierzchni terenów zabudowy;

realizacja projektu planu niesie negatywne zmiany dla florystycznej i faunistycznej bioróżnorodności analizowanego obszaru; wiąże się ona ze zmianą funkcji na 1/4 powierzchni analizowanego obszaru, tj. z przeznaczeniem pod zabudowę ok. 24,6% analizowanej powierzchni, a pod publiczny układ komunikacyjny – 6,1% oraz z wyłączeniem z produkcji leśnej całej powierzchni prywatnego kompleksu leśnego występującego na wschodnich krańcach analizowanego obszaru;

częściową formą rekompensaty powyższych strat będzie ustalony na terenach przeznaczonych do zabudowy minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej na średnim czterdziestoprocentowym poziomie w powierzchni działki budowlanej, co jedynie w części zrekompensuje utraconą powierzchnię aktywną przyrodniczo; indywidualni użytkownicy terenów będą wprowadzać różnorodną gatunkowo roślinność jako towarzyszącą zabudowie; będzie to jednak roślinność ukształtowana w oparciu o gatunki roślin ozdobnych i obcych, często inwazyjnych, które stanowią zagrożenie dla rodzimej flory;

pozytywnym ustaleniem projektu planu jest wyłączenie z możliwości inwestycyjnych aż 69,3% powierzchni analizowanego obszaru i zachowanie jej w dotychczasowym rolniczym i cmentarnym użytkowaniu; powyższe sprzyja m.in. swobodnemu odpływowi wód rowów melioracyjnych i tym samym zachowaniu ciągłości przepływu wód, która zostanie zachowana;

- **krajobraz:** ze względu na obecny charakter i położenie analizowanego obszaru realizacja projektu planu będzie wiązała się z nieznaczną zmianą krajobrazu w części północno-zachodniej i wschodniej – pojawi się nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w części kosztem istniejącej zieleni leśnej, co wpłynie na odbiór przestrzeni wschodnich krańców terenu badań;

zmiana krajobrazu uzależniona będzie od sposobu zabudowy i zagospodarowania analizowanego obszaru; dla harmonijnego wpisania nowej zabudowy w krajobraz projekt planu określa zasady kompozycji i kształtowania projektowanej zabudowy (np. w zakresie wysokości budynków, ich wykończenia, warunków lokalizacji, geometrii dachów); zakazuje stosowania jaskrawych kolorów w elewacjach budynków i pokryciach dachowych oraz wykończenia elewacji budynków okładzinami ceramicznymi szklawionymi i z tworzyw sztucznych (typu siding), a połaci dachowych - materiałami o fakturze matowej nie powodującej odbłyśków;

- **zdrowie ludzi:** zachowanie istniejącej zabudowy i dopuszczenie możliwości realizacji nowej oraz liniowych elementów komunikacyjnych zwiększy zasięg uciążliwości z tym związany (m.in. emisje zanieczyszczeń powietrza, emisje hałasu, wibracji, wytwarzanie ścieków i odpadów, zwiększenie ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych);

bardzo korzystnym ustaleniem projektu planu jest przyjęcie standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz ustalenie ochrony przed hałasem dla istniejącej i projektowanej zabudowy;

użytkowanie poszczególnych terenów w sposób określony projektem planu nie powinno skutkować negatywnym wpływem na zdrowie użytkowników terenu;

- **zabytki:** projekt planu zawiera zapisy mające na celu ochronę walorów kulturowych analizowanego obszaru;

dla nieczynnego cmentarza ewangelickiego ujętego w gminnej ewidencji zabytków (teren 1ZCz) projekt planu ustala wytyczne mające na celu ich ochronę - nakaz zachowania obiektu oraz jego wartości zabytkowej w zakresie: rozplanowania, nasadzeń zieleni, układu kwater, przebiegu alejek oraz prowadzenia wszelkich prac przy obiekcie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

dla terenów położonych wokół cmentarza ewangelickiego (cały teren 1R oraz znacząca część terenu 1KDP) projekt planu ustala strefę ochrony ekspozycji cmentarza, dla której ustala zakaz: lokalizowania zabudowy (prócz infrastruktury podziemnej), nowych napowietrznych inwestycji infrastrukturalnych oraz sadzenia drzew;

- **dobra materialne:** w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi dalsza poprawa jakości i wartości dóbr materialnych - nastąpi wzrost wartości części nieruchomości gruntowych wskutek zmiany ich wartości oraz poprawy ich dostępności.

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Najbliżej położonym, względem granic analizowanego terenu, obszarem Natura 2000

jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – *Grabia* PLH100021 oddalony o ok. 14,6 km na południowy - zachód.

Ponadto projekt planu ustala zasady ochrony środowiska i przyrody, przy respektowaniu, których nastąpi wyeliminowanie bądź ograniczenie negatywnego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu planu (pkt. 4.1. Prognozy).

Zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w ramach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny podlegające ochronie akustycznej. Obowiązują dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu określone w aktualnych przepisach szczególnych. Ochrona w/w terenów przed hałasem powinna polegać na:

- utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy braku informacji o planowanych przedsięwzięciach, nie da się określić, jakie przedsięwzięcia zostaną zrealizowane i czy będą to przedsięwzięcia, których oddziaływanie na środowisko będzie znaczące w rozumieniu obowiązujących przepisów. Określenie oddziaływań jest niepełne i ma charakter ogólny.

Oddziaływania będą występowały w fazie budowy poszczególnych obiektów, ich eksploatacji i likwidacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane.

Faza budowy będzie się wiązała przede wszystkim z przygotowaniem terenu do rozpoczęcia planowanego przedsięwzięcia i zabezpieczeniem terenu budowy. Prowadzone podczas budowy prace mają charakter okresowy i nie wpływają na stan środowiska, ponieważ wszystkie oddziaływania mają charakter przemijający.

Faza eksploatacji będzie związana z określonym korzystaniem ze środowiska, z oddziaływaniem na niego poprzez:

- emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
- emisję hałasu i wibracji,
- wytwarzaniem odpadów,
- poborem wody,
- poborem energii,
- powstawaniem ścieków (głównie bytowych),
- powstawaniem wód opadowych i roztopowych.

Intensywność poszczególnych rodzajów oddziaływań będzie zróżnicowana, w zależności od zastosowanych rozwiązań techniczno - technologicznych i organizacyjnych.

Podczas fazy likwidacji należy uwzględnić stopień degradacji terenu związanego z działalnością projektowanego zamierzenia inwestycyjnego. Może zajść potrzeba podejmowania prac rekultywacyjnych przywracających stan środowiska do stanu pierwotnego bądź wykorzystania istniejących budynków i obiektów infrastruktury technicznej po adaptacji do innych celów działalności gospodarczej. Prace rozbiórkowe i rekultywacyjne mogą stać się źródłem emisji niezorganizowanej pyłów do powietrza.

Dla potrzeb niniejszej Prognozy przeanalizowano możliwe oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko w podziale na oddziaływania:

- bezpośrednie – zmniejszenie obszarów rolniczych; zmniejszenie powierzchni obszarów leśnych; mechaniczne przekształcenia pokrywy glebowo-roślinnej pod budynkami i terenami komunikacyjnymi w wyniku technicznej zabudowy powierzchni ziemi; emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków; wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni; wzrost poziomu hałasu i wibracji;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

- pośrednie – uszczelnienie powierzchni; wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; ryzyko wystąpienia wypadków i awarii; poprawa estetyki zabudowy; poprawienie jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ziemi po wprowadzeniu systemu kanalizacji sanitarnej;
- wtórne – eksploatacja pojazdów samochodowych jest źródłem emisji gazów obniżających odczyn opadów atmosferycznych (kwaśne deszcze), na których oddziaływanie narażone są gleby oraz roślinność; zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych w obrębie uszczelnionych powierzchni;
- skumulowane – na analizowanym obszarze na skutek lokalizacji obiektów o różnych funkcjach (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, usługowa (usługi sportu i rekreacji), infrastruktury technicznej, drogi) będą kumulowały się różnego rodzaju zanieczyszczenia – ścieki; odpady; wody opadowe i roztopowe; emisje pyłowe i gazowe do atmosfery; emisje i hałas komunikacyjny; wibracje;
- krótkoterminowe – emisja hałasu budowlanego; zanieczyszczenia powietrza w fazie budowy; odpady budowlane; ryzyko wystąpienia wypadków w fazie budowy; fragmentaryczne zakłócenie funkcjonowania środowiska w trakcie prowadzenia robót budowlanych;
- długoterminowe – uszczelnienie powierzchni; zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową, zagospodarowaniem i terenami komunikacyjnymi; zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych; zmniejszenie powierzchni obszarów leśnych; wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków (spowodowany wzrostem ilości użytkowników terenów); wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni; emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza; poprawienie jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ziemi po docelowym wyposażeniu terenu w system kanalizacji sanitarnej;
- stałe – zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej przez zabudowę, zagospodarowanie i tereny komunikacyjne; zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych; zmniejszenie powierzchni obszarów leśnych; uszczelnienie powierzchni; wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; częściowa zmiana krajobrazu; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków; wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni;
- chwilowe – ryzyko wystąpienia wypadków w fazie budowy; powstawanie odpadów budowlanych; emisje hałasu i zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powietrza powodowane pracą sprzętu budowlanego występujące w fazie budowy obiektów; oddziaływania występujące przy zmianie emisji normalnej lub w stanach awaryjnych.

Realizacja projektu planu może również powodować, w aspekcie negatywnym:

1. Trwałe zmniejszenie części powierzchni gruntów rolnych z tytułu realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej (usługi sportu i rekreacji) oraz dróg publicznych klasy lokalnej.
2. Trwałe zmniejszenie całej powierzchni gruntów leśnych z tytułu realizacji przyszłej zabudowy oraz poszerzenia istniejących terenów komunikacyjnych.
3. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej z tytułu zajęcia znacznej części gruntów dotychczas aktywnych przyrodniczo pod tereny zabudowy i komunikacyjne.
4. Zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej na korzyść powierzchni utwardzonej i uszczelnionej występujących w obrębie obszarów zurbanizowanych (m.in. przy utwardzeniu wewnętrznych ciągów komunikacyjnych, miejsc do parkowania).

Możliwe oddziaływania, w tym również negatywne, nie powinny mieć znaczącego wpływu na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu wzrośnie liczba źródeł zanieczyszczeń środowiska, ale jednak przy przestrzeganiu analizowanej uchwały będą one miały znaczenie lokalne.

Ponadto projekt planu zawiera zapisy, które mają zminimalizować ewentualne negatywne skutki funkcjonowania projektowanej zabudowy dopuszczalnej w obrębie terenów przeznaczonych do urbanizacji.

M.in. ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkami określonymi w projekcie planu. Nie zezwala na realizację zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W zakresie wyposażenia przedmiotowego obszaru w infrastrukturę techniczną projekt planu zawiera zapisy, które korzystnie wpłyną na stan powietrza i warunki gruntowo-wodne analizowanego obszaru.

4.8 Możliwość ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko

Zmiany jakie wprowadza projekt planu w stosunku do istniejącego stanu użytkowania terenów dotyczą nieznacznego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych oraz przekształcenie 1/4 powierzchni obszaru badań w tereny zabudowy o średnim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie generalnie 40% powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne. Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie częściowemu zmniejszeniu. W chwili obecnej obszar objęty opracowaniem posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Dominują tu bowiem tereny aktywne przyrodniczo nadal użytkowane rolniczo. Zabudowa koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Projekt planu jedynie około jedną czwartą powierzchnię analizowanego obszaru przeznacza do urbanizacji. Do zabudowy w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, usługowej (usługi sportu i rekreacji) oraz pod teren infrastruktury technicznej – wodociągowej przeznacza ok. 24,6% powierzchni obszaru badań. Pod adaptację i poszerzenie istniejącego publicznego układu komunikacyjnego przeznacza 6,1% powierzchni obszaru badań. Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu wyłącza aż ok. 68,6% powierzchni analizowanego obszaru. Ok. 0,7% powierzchni to teren nieczynnego cmentarza ewangelickiego.

Powyższe dyspozycje przestrzenne wpłyną jedynie na częściowe zachwianie i pogłębienie dotychczasowych proporcji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a terenami czynnymi przyrodniczo na niekorzyść terenów aktywnych biologicznie. Powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie zatem dalszemu zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone z możliwości urbanizacyjnej (tereny R i ZCz) - ok. 69,3% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MN, RM, US, WZ) – ok. 24,6% analizowanego obszaru;
- tereny komunikacyjne (publiczne klasy lokalnej i dojazdowej oraz ciąg pieszo-jezdny) – ok. 6,1% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (tereny MN) – 19,5% powierzchni analizowanego terenu. Ok. 3,1% powierzchni obszaru badań projekt planu przeznacza pod zabudowę usługową (sportu i rekreacji), a ok. 1,1% pod zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych. Należy zaznaczyć, iż w znacznym stopniu są to nowe tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas aktywnych przyrodniczo w części będących w leśnym użytkowaniu. Ok. 6,1% to tereny pod publiczny układ rangi lokalnej (DG Nr 106410E – ul. Jeżynowa) i dojazdowej (DG Nr 106439E) oraz pod istniejący ciąg pieszo-jezdny (DG Nr 106442E) obsługujący nieczynny cmentarz ewangelicki zlokalizowany w centralnej części terenu badań.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3/4 powierzchni analizowanego terenu. Utrzymuje jej dotychczasową rolniczą (R) i cmentarną (ZCz) funkcję.

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia tabela nr 2.

Do zapisów oddziałujących korzystnie na środowisko oraz mogących ograniczyć negatywny wpływ na środowisko należy zaliczyć:

- utrzymanie na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru – tj. 68,6% dotychczasowego rolniczego użytkowania (grunty orne i użytki zielone) bez prawa realizacji zabudowy (dopuszcza jedynie sieć, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym podziemnej);
- wyznaczenie terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego z utrzymaniem wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – na poziomie 85% - 0,7% powierzchni analizowanego obszaru;
- zakaz likwidacji istniejących rowów melioracyjnych, dopuszczając jedynie możliwość przełożenia ich w inne miejsce lub przekrycie, z zachowaniem bezkolizyjnego przepływu wód;
- wyłączenie z zabudowy bezpośredniego sąsiedztwa rowów melioracyjnych (zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych), co bardzo korzystnie wpływa na zachowanie ciągłości przepływu wód;
- w przypadku przebudowy rowu melioracyjnego w obrębie terenu 1RM - obowiązek lokalizowania budynków minimum 5 m od granicy rowu;
- zakaz podwyższania terenu poprzez nawiezienie gruntu, gruzu i tym podobne, powodujące spływ wód opadowych i roztopowych na działki sąsiednie;
- nakaz zagospodarowania powierzchni działki budowlanej w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem wód opadowych i roztopowych;
- ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego, do którego ustaleń odnosi się niniejsze opracowanie, zawiera zapisy, które mają na celu zminimalizowanie kolizji jakie mogą zaistnieć przy urbanizacji przedmiotowego terenu. Warunkiem niezbędnym dla spełnienia przyjętych w projekcie planu założeń prośrodowiskowych jest ich respektowanie przez użytkowników terenów.

Ustalenia projektu planu w odniesieniu do zasad użytkowania poszczególnych terenów m.in. mają na celu ochronę warunków środowiskowych analizowanego obszaru oraz ludzi.

Istotny wpływ na zagospodarowanie terenu badań mają również określone w projekcie planu zasady wyposażenia go w infrastrukturę techniczną. Systematyzują one działalność gospodarczą oraz urbanizację w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, zaopatrzenia w gaz oraz energię elektryczną, gospodarki odpadami oraz określają ogólne warunki korzystania ze środowiska. Ich respektowanie zapewni prawidłowe funkcjonowanie analizowanego obszaru. Do rozwiązań pro środowiskowych należy zaliczyć:

- ustalenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej poprzez:
 - ✓ ustalenie docelowego odprowadzania ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej;
 - ✓ dopuszczenie możliwości odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych, zbiorników bezodpływowych, z wywozem ścieków do punktu zlewnego jedynie jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu wyposażenia terenów w sieć kanalizacji sanitarnej;
 - ✓ dopuszczenie możliwości unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- wprowadzenie nakazu ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
- ustalenie zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych;

- dopuszczenie możliwości stosowania odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca lub wód geotermalnych o mocy do 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji;
- ustalenie zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia;
- ustalenie nakazu wstępnego magazynowania i selekcji odpadów na działce budowlanej i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami;
- wprowadzenie obowiązku urządzenia nawierzchni miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi;
- wprowadzenie zakazu lokalizowania powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów.

Negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko będzie się przejawiało przede wszystkim: zmniejszeniem obszarów rolniczych i leśnych, tym samym powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i terenami komunikacyjnymi; unieczynnieniem gleby pod zabudową i terenami komunikacyjnymi; uszczelnieniem terenu; zwiększeniem spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych w obrębie uszczelnionych powierzchni; wzrostem ilości odpadów i wytwarzanych ścieków; wzrostem poziomu hałasu i wibracji; emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego.

Uciążliwości jakie powstaną w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie powinny znacząco wpłynąć na znaczne pogorszenie się walorów środowiska w skali wsi przy założeniu, iż ustalenia uchwały będą respektowane przez użytkowników terenów. W/w negatywne oddziaływania ustaleń projektu planu nie powinny mieć również znaczącego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Ze względów sanitarnych zaleca się zadarnianie wszystkich wolnych od zabudowy i komunikacji powierzchni. Trawniki spełniają podstawową rolę sanitarno-higieniczną wychwytyjąc zanieczyszczenia, a sedimentacja pyłu na trawnikach przeciwdziała ich wtórnemu unoszeniu i przenikaniu do ziemi.

W celu złagodzenia zaproponowanych w projekcie planu ustaleń wskazuje się następujące propozycje rozwiązań:

- zachowanie możliwie największej powierzchni terenu biologicznie czynnego z roślinnością trwałą, w tym istniejącego drzewostanu leśnego;
- stosowanie do utwardzania powierzchni materiałów przepuszczalnych;
- wprowadzanie do ziemi czystych wód opadowych i roztopowych;
- możliwie jak najwcześniejsze wyposażenie terenu w sieć kanalizacji sanitarnej;
- wyposażenie terenów w nieuciążliwe dla środowiska czynniki grzewcze zapewniające wysoki stopień czystości emisji spalin i wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych prawnie określonych.

4.9 Rozwiązania alternatywne dla projektu planu

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania, warunków dla nowej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej wskazują nowe możliwości dalszego rozwoju części terenu miejscowości Czyżeminek położonego w rejonie ulicy Jeżynowej.

Wyznaczone w projekcie planu tereny do zabudowy stanowią w znacznym stopniu kontynuację zapisów obowiązującego Studium..., które przeznacza analizowany obszar pod następujące tereny:

- zabudowy zagrodowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi (w tym usługi publiczne) – dwa tereny wyznaczone pasmowo w północno-zachodniej i we wschodniej części analizowanego terenu oraz jeden teren wyznaczony punktowo w jego części południowo-zachodniej;
- zabudowy usługowej w zakresie usług publicznych (tj. administracji, zdrowia, oświaty, sportu i rekreacji itp.) – jeden teren w południowo-zachodniej części analizowanego obszaru;

- zabudowa produkcji rolniczej – jeden teren wyznaczony w zachodniej części analizowanego obszaru;
- infrastruktury technicznej – stacja wodociągowa i ujęcie wody – jeden teren na południowo-zachodnich krańcach będący adaptacją stanu istniejącego.

Studium... w centrum analizowanego obszaru wyznacza teren nieczynnego cementarza ewangelickiego, dla ochrony którego wyznacza konserwatorską strefę ochrony ekspozycji cementarza obejmującą niemalże cały obszar badań. Na znaczącej powierzchni utrzymuje rolniczą przestrzeń produkcyjną.

W przypadku braku realizacji projektu planu środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie poddawane działaniu procesów naturalnych, jak i antropogenicznych.

Istniejący stan środowiska analizowanego terenu bez względu na realizację projektowanego dokumentu ulegnie tylko na nieznacznej części obszaru zmianom kubaturowym. Od 2003 r. dla obszaru badań obowiązuje bowiem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku – zgodnie z którym na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru została wyznaczona funkcja rolnicza. Do urbanizacji został on przeznaczony jedynie pasem o głębokości ok. 50,0 m wzdłuż drogi gminnej nr 106409E stanowiącej północno – zachodnią granicę - pod zabudowę mieszkaniową zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną, produkcję rolniczą oraz funkcję ujęcia wody.

Zatem zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu polegałyby na wprowadzeniu budynków o funkcji mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej oraz zakładów produkcji rolniczej, zwierzęcej i spożywczej.

Ze względu na prywatną własność działki należy się liczyć z dużą presją realizacji zamierzeń inwestycyjnych. Zmiany w dotychczasowym prawie miejscowym oraz opracowywany projekt planu są wynikiem potrzeb inwestycyjnych, których realizacja nie byłaby możliwa na gruncie obowiązującego prawa miejscowego. Rozszerza on dopuszczoną w uchwale Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku strefę zabudowy w części wschodniej.

Obecny projekt planu zawiera wiele zapisów prośrodowiskowych mających na celu złagodzenie skutków dalszego przekształcania analizowanego obszaru z dotychczas aktywnego przyrodniczo w teren zurbanizowany, co jest korzystne dla środowiska. Nie mniej jednak właściwy stan środowiska analizowanego obszaru będzie zależny od respektowania przez użytkowników terenów założeń przyjętych w projekcie planu (warunek niezbędny do spełnienia).

4.10 Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu

Projekt planu został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska.

Realizacja ustaleń projektu planu wymaga kontroli i oceny jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia i ich wpływu na środowisko lokalne.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu są następujące:

- ocena projektowanego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu planu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko;
- analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ✓ ocena stanu sanitarnego i jakości powietrza,
 - ✓ ocena jakości wód podziemnych,

- ✓ badanie i ocena jakości gleb,
 - ✓ ocena warunków i jakości klimatu akustycznego,
 - ✓ ocena gospodarki odpadami,
- wykonywane raz na rok.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, czy w kontekście zachowania zrównoważonego, ładu przestrzennego. Proponuje się następujące wskaźniki służące analizie jakości środowiska:

- stan i jakość wód podziemnych;
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa);
- wielkość poboru i jakość wód podziemnych;
- ilość i jakość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru;
- dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną;
- jakość gleb i ziemi;
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza;
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych w rozumieniu przepisów odrębnych oraz wysoki stopień czystości emisji spalin w ogólnym wytwarzaniu energii (%);
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%);
- ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%);
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%);
- jakość powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów;
- jakość klimatu akustycznego (dB) – uciążliwość akustyczna istniejących ciągów komunikacyjnych na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB).

Systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w obrębie analizowanego obszaru oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie w znaczącym stopniu ograniczy oddziaływanie analizowanego obszaru na środowisko gruntowo-wodne oraz na tereny sąsiednie.

Za monitoring poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialny jest przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają zaś Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nie opracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu.

4.11 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

4.12 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (przed skierowaniem projektu planu do uzgodnień). Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej wykonanego na zlecenie Burmistrza Rzgowa. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania prawa miejscowego dla w/w obszaru została podjęta uchwałą Nr VIII/77/2019 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 24 kwietnia 2019 roku.

Obszar badań położony jest w południowo - zachodniej części gminy Rzgów. Swoim zasięgiem obejmuje część miejscowości Czyżeminek położoną w rejonie skrzyżowania drogi gminnej nr 106410E (ulica Jeżynowa), drogi gminnej nr 106409E i drogi gminnej nr 106439E o łącznej powierzchni ok. 20 ha. W/w ciągi komunikacyjne stanowią bezpośrednią granicę odpowiednio od północnego-wschodu i północnego-zachodu zapewniając obsługę komunikacyjną dla analizowanego obszaru.

Analizowany obszar nadal pozostaje pod nieznacznym wpływem działalności człowieka, co powoduje, iż dotychczas nieznaczną jego powierzchnia została przekształcona antropogenicznie i w części pokryta utwardzonymi szczelnymi powierzchniami. Największe urbanizacyjne przekształcenia zaszły jedynie w północno-zachodniej części w bezpośrednim sąsiedztwie drogi gminnej nr 106409E i częściowo nr 106410E w postaci zabudowy usługowej (dom kultury – świetlica wiejska wraz z boiskiem), mieszkaniowej jednorodzinnej, ruin zabudowy zagrodowej oraz wodociągowego ujęcia poboru wód podziemnych ze stacją pomp. Powyższe przekłada się na niewielki udział terenów zainwestowanych i powierzchni uszczelnionych w zasięgu analizowanego obszaru.

Pozostała znacząca powierzchnia terenu badań nadal pozostaje wolna od naniesień kubaturowych. Nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszary aktywne biologicznie to głównie obszary rolnicze użytkowane w postaci pól uprawnych i użytków zielonych z nieznaczną częścią zadrzewionych. Jedynie na krańcach wschodnich występuje kompleks leśny (brzozowo – olszowy) będący własnością prywatną, zaś w części centralnej zlokalizowany jest nieczynny już cmentarz ewangelicki z dużym udziałem zieleni wysokiej. Zatem doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego.

Charakterystyczną roślinnością zajmującą największą część powierzchni aktywnej biologicznie obszaru opracowania są wtórne zbiorowiska polne i ruderalne, zaś zbiorowiska leśne, drzewiaste i zaroślowe stanowią mniejszy udział.

Reprezentantem szaty roślinnej na analizowanym obszarze jest przede wszystkim zieleń niska – zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów rolniczych (pola uprawne i pastwiska). Na szczególną uwagę zasługują cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występują przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie zewidencjonowanych rowów melioracyjnych wykorzystujących obniżenia terenowe. Bardzo typową grupą roślin dla terenów rolniczych jest roślinność synantropijna w szczególności sposób zmieniona i przystosowana do panujących warunków antropogenicznych.

Zieleń wysoka ma postać jednego kompleksu leśnego o powierzchni ok. 0,28 ha, zieleni cmentarnej, szpalerów, skupisk zieleni śródpolnej i pojedynczych drzew, która znacząco podnosi bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru oraz pełni ważną funkcję w środowisku naturalnym. Uwzględniając powyższe zatem na analizowanym obszarze występują lasy i inne grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym.

Charakter i usytuowanie obszaru badań powoduje, iż od północnego-wschodu, południowego - wschodu i południowego - zachodu bezpośrednio graniczy z terenami otwartymi pozostającymi w leśnym, ale przede wszystkim w rolniczym użytkowaniu z postępującą na części sukcesją wtórną w postaci

zadrzewień. Wzdłuż północno-zachodniej i wschodniej granicy obszaru badań sąsiedztwo stanowi zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana wzdłuż dróg gminnych.

Prognoza... poddaje analizie stan środowiska obszaru, jego zagrożenia i potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

W wyniku przeprowadzonej analizy poszczególnych elementów środowiska, tj. rzeźba, budowa geologiczna i surowce naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierząt, prawne formy ochrony przyrody i obszary Natura 2000, zabytki należy stwierdzić, iż na części powierzchni analizowanego obszaru (głównie wschodnia, północno – wschodnia i południowo-wschodnia część) występują niekorzystne warunki do urbanizacji. Główne ograniczenia i utrudnienia dotyczą:

- przyrodnicze:
 - ✓ ukształtowania powierzchni terenu – równina rozlewiskowo – jeziorna;
 - ✓ osadów odsłaniających się na powierzchni terenu – osady (piaski i mułki) rozlewiskowo – jeziorne (grunty słabonośne, słabozagęszczone, plastyczne, miejscami organiczne, o stale wysokim (płytkim) poziomie wód gruntowych (powyżej 2,0 m p.p.t.), okresowo lub stale podmokłe)) - stwarzają niekorzystne warunki do zabudowy i tym samym nie nadają się do bezpośredniego posadowienia zabudowy;
 - ✓ zewidencjonowanych rowów melioracyjnych (R-B6 (R-N9) i R-49/1/1) będących ważnymi odbiornikami wód powierzchniowych płynących;
 - ✓ płytko zalegającego zwierciadła wody gruntowej - na głębokości 0–2 m p.p.t. związanego z osadami równiny rozlewiskowo – jeziornej zalegającymi we wschodniej, północno – wschodniej i południowo-wschodniej części terenu badań;
 - ✓ położenia całego analizowanego obszaru w zasięgu udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 401 Niecka Łódzka;
 - ✓ gleb pochodzenia organicznego w postaci gleb murszowo-mineralnych i murszowatych;
 - ✓ gruntów leśnych klasy V chronionych prawem przed zmianą ich użytkowania i wyłączenia z produkcji leśnej;
 - ✓ prywatnego kompleksu leśnego chronionego prawnie przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne;
 - ✓ zieleni śródpolnej;
 - ✓ zieleni cmentarnej;
- pozaprzyrodnicze:
 - ✓ nieczynnego cmentarza ewangelickiego, od którego obowiązuje strefa ochrony sanitarnej 50 m (jak dla terenu wyposażonego w sieć wodociągową) oraz 150 m (jak dla terenu nie wyposażonego w sieć wodociągową);
 - ✓ wodociągowego ujęcia wód podziemnych wraz ze strefą ochrony bezpośredniej.

Charakter i położenie obszaru objętego projektem planu powoduje, że jego obecny stan środowiska nie jest już w stanie pierwotnej równowagi. W jego obrębie jest kilka zasadniczych problemów w zakresie uciążliwości oraz zagrożeń dla środowiska przyrodniczego przedmiotowego obszaru:

- prowadzona działalność rolnicza – źródło zanieczyszczenia gleb a w konsekwencji wód podziemnych (podnoszenie stężenia związków azotu i fosforu w glebie), emisja amoniaku, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych; źródło chemicznej i mechanicznej degradacji gleb; źródło zanieczyszczeń obszarowych – spływy powierzchniowe z pól do wód powierzchniowych;²⁹
- zabudowa - degradacja pierwotnej pokrywy glebowej; źródło zanieczyszczenia gleb (powierzchniowe spływy zanieczyszczeń z terenów zurbanizowanych); źródło zwiększonego odpływu wód opadowych

²⁹ Na terenie gminy Rzgów w 2017 r. nie zostały wyznaczone obszary OSN.

i roztopowych; źródło „niskiej” emisji w wyniku spalania paliw stałych na potrzeby grzewcze; źródło odpadów;

- indywidualna kanalizacja – poważne źródło zagrożenia środowiska gruntowo – wodnego (w sytuacji ewentualnej możliwości rozszczelnienia się zbiornika przy jego dłuższej eksploatacji powodującego przenikanie stężonych ścieków do ziemi);
- droga rangi gminnej nr 106409E, 106410E i 106439E – główne źródło emisji komunikacyjnych, uciążliwości akustycznej, spływów powierzchniowych zawierających związki ropopochodne oraz zanieczyszczenia gleb (głównie metalami ciężkimi); mogą stanowić barierę w swobodnym przemieszczaniu się roślin i zwierząt.

Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego, w 2017 r. na terenie gminy Rzgów nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, O₃. Dla zanieczyszczeń takich jak CO, węglowodory, O₃ brak jest prowadzonych pomiarów na terenie gminy Rzgów.

Monitoring zanieczyszczeń pyłowych powietrza wykazywały już ponadnormatywne wielkości stężeń, tj. średniodobowe stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ (24-godz) (tylko północno-zachodnie krańce gminy – analizowany obszar nie znajdował się w jego granicach) oraz średnioroczne wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (cały obszar gminy – w tym analizowany obszar). Dopuszczalna wartość rocznego stężenia PM₁₀ i PM_{2,5} były poniżej poziomu docelowego.³⁰

W przypadku braku realizacji projektu planu środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie poddawane działaniu procesów naturalnych, jak i antropogenicznych. Ze względu na prywatną własność działek należy się liczyć z dużą presją realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Brak realizacji inwestycji to pozostawienie terenu bez dalszego jego zagospodarowania, co spowoduje sukcesję biologiczną na rozpatrywanym terenie oraz niewykorzystanie terenu zgodnie z zapisem obowiązującego prawa miejscowego. Od 2003 r. dla obszaru badań obowiązuje bowiem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku – zgodnie z którym na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru została wyznaczona funkcja rolnicza. Do urbanizacji został on przeznaczony jedynie pasem o głębokości ok. 50,0 m wzdłuż drogi gminnej nr 106409E stanowiącej północno – zachodnią granicę - pod zabudowę mieszkaniową zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną, produkcję rolniczą oraz funkcję ujęcia wody.

Zatem zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu polegałyby na wprowadzeniu budynków o funkcji mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej oraz zakładów produkcji rolniczej, zwierzęcej i spożywczej.

Opracowywany projekt planu jest wynikiem potrzeb inwestycyjnych, których realizacja nie byłaby możliwa na gruncie obowiązującego prawa miejscowego. Ponadto jest on zgodny z ustaleniami obowiązującego Studium..., które rozszerza dopuszczoną w uchwale Nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 roku strefę zabudowy w części wschodniej.

Projekt planu miejscowego składa się z części opisowej – tekst projektu planu (projekt uchwały Rady Miejskiej) oraz graficznej – rysunek projektu planu w skali 1:1000. Wyodrębnia tereny będące przedmiotem przepisów szczegółowych o różnym przeznaczeniu lub różnych sposobach zagospodarowania, wyznaczone liniami rozgraniczającymi i oznaczone na rysunku projektu planu symbolami, dla których ustalono podstawowe przeznaczenie terenu.

W chwili obecnej obszar objęty opracowaniem posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Dominują tu bowiem tereny aktywne przyrodniczo nadal użytkowane rolniczo. Zabudowa koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

³⁰ Zgodnie z *Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim* (na podstawie badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2017 r.), 2018, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź

Zmiany jakie wprowadza projekt planu w stosunku do istniejącego stanu użytkowania terenów dotyczą nieznacznego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych oraz przekształcenie 1/4 powierzchni obszaru badań w tereny zabudowy o średnim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie generalnie 40% powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne. Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie częściowemu zmniejszeniu.

W celu minimalizacji negatywnych skutków funkcjonowania obiektów w obrębie terenów przeznaczonych projektem planu do urbanizacji zawiera on ustalenia w zakresie zasad wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Projekt planu ustala m.in.:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej poprzez:
 - ✓ ustalenie docelowego odprowadzania ścieków w systemie kanalizacji zbiorczej;
 - ✓ dopuszczenie możliwości odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych, zbiorników bezodpływowych, z wywozem ścieków do punktu zlewnego jedynie jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu wyposażenia terenów w sieć kanalizacji sanitarnej;
 - ✓ dopuszczenie możliwości unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- nakaz ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
- zaopatrzenie w ciepło do celów grzewczych i wytwarzania ciepłej wody użytkowej z indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących technologie i paliwa zapewniające spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych;
- dopuszcza możliwość stosowania odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca lub wód geotermalnych o mocy do 100 kW, a w przypadku źródeł energii wykorzystującej siłę wiatru o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji;
- zaopatrzenie w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia;
- zaopatrzenie terenu w wodę z gminnej sieci wodociągowej;
- nakazu wstępnego magazynowania i selekcji odpadów na działce budowlanej i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami;
- obowiązek urządzenia nawierzchni miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi;
- zakaz lokalizowania powierzchniowych i podziemnych składowisk odpadów.

Wymagane projektem planu zapewnienie projektowanej zabudowie dostępności do prawie wszystkich sieci infrastruktury technicznej gwarantuje brak uciążliwości związanych z jej funkcjonowaniem.

W Prognozie dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu, m.in. zgodności z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska (w tym szczebla wspólnotowego i krajowego), ochrony ustalonej na podstawie przepisów odrębnych, ochrony różnorodności biologicznej oraz ustalonych proporcji terenów o różnych formach użytkowania (tabela 2).

Projekt planu uwzględnia tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Uwzględnia konieczność zagospodarowania ich na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa ustalanego na szczeblu krajowym (ustawowym), tj.:

- *Ustawy prawo wodne*

Projekt planu akcentuje położenie całego analizowanego obszaru w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka. Zagospodarowanie terenów należy przeprowadzić zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Projekt planu uwzględnia tereny położone w zasięgu oddziaływania istniejących urządzeń melioracji wodnych - rowy melioracyjne (teren 1MN i 1R). Wskazuje je w części graficznej, a w części tekstowej ustala zakaz likwidacji, dopuszczając jedynie możliwość przebudowy rowu polegającej na ich przełożeniu w inne miejsce lub przekryciu, z zachowaniem ciągłości przepływu wód.

Projekt planu akcentuje, iż w wyznaczonej w terenie 1WZ strefie ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych obowiązują zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych.

- *Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych*

Z uwagi na fakt występowania w granicach analizowanego obszaru nieczynnego cmentarza ewangelickiego (1ZCz), projekt planu wskazuje granice stref ochrony sanitarnej o szerokości 50 m - jak dla terenu wyposażonego w sieć wodociągową oraz 150 m - jak dla terenów bez sieci wodociągowej; zagospodarowanie terenu strefy zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie.

Projekt planu nie wyznacza obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych, które podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów. Nie wyznacza również terenów górniczych, bowiem w jego granicach brak udokumentowanych złóż surowców naturalnych, które posiadają koncesję na wydobycie ustalającą zasięg obszaru i teren górniczego.

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Przedmiotowy obszar nie leży również w obrębie obszaru NATURA 2000. Na dzień opracowania dokumentu, na podstawie wizji w terenie i analizy dostępnych materiałów, nie stwierdzono występowania w analizowanym terenie gatunków roślin, zwierząt i grzybów chronionych prawem krajowym i wspólnotowym.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków projekt planu uwzględnia w ustaleniach ogólnych i wskazuje graficznie na rysunku projektu planu obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków - tj.: nieczynny cmentarz ewangelicki zlokalizowany w terenie 1ZCz (dz. nr ewid. 34). Ustala wytyczne mające na celu ich ochronę - nakaz zachowania obiektu oraz jego wartości zabytkowej w zakresie: rozplanowania, nasadzeń zieleni, układu kwater, przebiegu alejek oraz prowadzenia wszelkich prac przy obiekcie zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Dla terenów położonych wokół cmentarza ewangelickiego – cały teren 1R oraz znacząca część terenu 1KDP projekt planu ustala strefę ochrony ekspozycji cmentarza, dla której ustala zakaz: lokalizowania zabudowy (prócz infrastruktury podziemnej), nowych napowietrznych inwestycji infrastrukturalnych oraz sadzenia drzew.

Projekt planu nie wprowadza wymogów w zakresie ochrony dóbr kultury współczesnej ze względu na ich brak w granicach obszaru.

Z przepisów art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika potrzeba określenia w planie miejscowym, które z wyznaczonych terenów podlegają ochronie akustycznej. W projekcie planu, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę tereny MN i US zaliczono do podlegających takiej ochronie, ustalając dla nich klasyfikację akustyczną terenów jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – tereny MN, zagrodowej – teren RM oraz związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – teren US. Obowiązują dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodnie z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska.

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nieznacznie rozszerzają dotychczasowe możliwości urbanizacyjne, bowiem przekształcenia ok. 1/4 powierzchni analizowanego obszaru w tereny zabudowy oraz w tereny komunikacyjne. Powyższe dyspozycje przestrzenne wpłyną jedynie na częściowe zachwianie i pogłębianie dotychczasowych proporcji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a terenami czynnymi przyrodniczo na niekorzyść terenów aktywnych biologicznie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części miejscowości **Czyżeminek rejon ul. Jeżynowej**

Spowoduje to, iż powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie nieznacznemu zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone z możliwości urbanizacyjnej (tereny R i ZCz) – ok. 69,3% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MN, RM, US, WZ) – ok. 24,6% analizowanego obszaru;
- tereny komunikacyjne (publiczne klasy lokalnej i dojazdowej oraz ciąg pieszo-jezdny) – ok. 6,1% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (tereny MN) – 19,5% powierzchni analizowanego terenu. Ok. 3,1% powierzchni obszaru badań projekt planu przewiduje pod zabudowę usługową (sportu i rekreacji), a ok. 1,1% pod zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych. Należy zaznaczyć, iż w znacznym stopniu są to nowe tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas aktywnych przyrodniczo w części będących w leśnym użytkowaniu. Ok. 6,1% to tereny pod publiczny układ rangi lokalnej (DG Nr 106410E – ul. Jeżynowa) i dojazdowej (DG Nr 106439E) oraz pod istniejący ciąg pieszo-jezdny (DG Nr 106442E) obsługujący nieczynny cmentarz ewangelicki zlokalizowany w centralnej części terenu badań.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3/4 powierzchni analizowanego terenu. Utrzymuje jej dotychczasową rolniczą (R) i cmentarną (ZCz) funkcję.

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia tabela nr 2.

W Prognozie poddano ocenie proponowane w projekcie planu warunki zagospodarowania, które wynikają z potrzeb ochrony środowiska m.in. ochrony środowiska, ochrony bioróżnorodności i krajobrazu, ochrony warunków wodnych i gruntowych, ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza, ochrony klimatu akustycznego oraz warunków przebywania i życia na analizowanym obszarze.

Z punktu widzenia nowo planowanych inwestycji projekt planu zakazuje lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, z wyjątkiem:

- a) urzędzeń lub zespołu urzędzeń umożliwiających pobór wód podziemnych w terenie 1WZ,
- b) wylesień mających na celu zmianę sposobu użytkowania enklawy lasu pośród użytków rolnych w terenie 2MN,
- c) inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Żaden z lokalizowanych w analizowanym terenie obiektów i urzędzeń nie może powodować przekroczenia obowiązujących standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych. Należy również podkreślić, iż w obrębie analizowanego terenu projekt planu nie zezwala na lokalizację zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych.

Nie mniej jednak, należy tutaj podkreślić, iż obecny etap – projekt planu to jedynie wskazanie przeznaczenia terenu. Nie ma jeszcze miejsca przesądzenie, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana.

Analiza wpływu i przewidywanych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska tj.: powietrze; klimat; wody powierzchniowe i podziemne; gleba i powierzchnia ziemi; świat roślinny i zwierzęcy oraz ekosystemy; klimat akustyczny; krajobraz; zdrowie ludzi, zabytki i dobra materialne wykazała, iż może nastąpić pogorszenie jakości niektórych komponentów w stosunku do stanu obecnego. Negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko będzie się przejawiało przede wszystkim: zmniejszeniem obszarów rolniczych i leśnych, tym samym powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i terenami komunikacyjnymi; unieczynnieniem gleby pod zabudową i terenami komunikacyjnymi; uszczelnieniem terenu; zwiększeniem spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych w obrębie uszczelnionych powierzchni; wzrostem ilości odpadów i wytwarzanych ścieków;

wzrostem poziomu hałasu i wibracji; emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego

Wystąpi szereg czynników, które będą w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko- i długoterminowym, stałym i chwilowym oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Niemniej jednak projekt planu zawiera szereg zapisów mających na celu ograniczyć uciążliwość tego terenu dla środowiska. Do zapisów oddziałujących korzystnie na środowisko oraz mogących ograniczyć negatywny wpływ na środowisko należy zaliczyć:

- utrzymanie na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru – tj. 68,6% dotychczasowego rolniczego użytkowania (grunty orne i użytki zielone) bez prawa realizacji zabudowy (dopuszcza jedynie sieć, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym podziemnej);
- wyznaczenie terenu nieczynnego cementarza ewangelickiego z utrzymaniem wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – na poziomie 85% - 0,7% powierzchni analizowanego obszaru;
- zakaz likwidacji istniejących rowów melioracyjnych, dopuszczając jedynie możliwość przełożenia ich w inne miejsce lub przekrycie, z zachowaniem bezkolizyjnego przepływu wód;
- wyłączenie z zabudowy bezpośredniego sąsiedztwa rowów melioracyjnych (zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu bez możliwości inwestycyjnych), co bardzo korzystnie wpływa na zachowanie ciągłości przepływu wód;
- w przypadku przebudowy rowu melioracyjnego w obrębie terenu 1RM - obowiązek lokalizowania budynków minimum 5 m od granicy rowu;
- zakaz podwyższania terenu poprzez nawiezienie gruntu, gruzu i tym podobne, powodujące spływ wód opadowych i roztopowych na działki sąsiednie;
- nakaz zagospodarowania powierzchni działki budowlanej w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem wód opadowych i roztopowych;
- ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej.

Ponadto stan środowiska zależeć będzie od rygorystycznego egzekwowania przez użytkowników terenów zarówno wymogów projektu planu, jak i innych wymogów prawnych z zakresu ochrony środowiska. Ponadto należy tutaj podkreślić, iż na etapie obecnie opracowywanej Prognozy, w świetle dostępnych materiałów, nie jest możliwe określenie całkowitej ilości i pełnego rozmiaru konsekwencji, jakie może spowodować urbanizacja analizowanego obszaru. Oddziaływanie poszczególnych terenów będzie zależeć w dużym stopniu od przyjętych rozwiązań technologicznych.

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna mieć negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Atrakcyjność inwestycyjna omawianego terenu jest bardzo duża. Ważne jest jednak prowadzenie przemyślanej długoterminowej strategii ochrony i dbałości o środowisko tak, aby rozwój nie pociągał za sobą utraty dotychczasowej atrakcyjności tych terenów i nadmiernie nie obciążał środowiska naturalnego.

Łódź, dn. 01 marzec 2021 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247) do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Dorota Nowe-Pleske